

נחמני ראובן

בן אשר וסולטנה (מלכה). נולד ביום ז' בשבט תר"ץ (5.2.1930) בצפת, מרוקו. עלה ארזה בשנת 1935 ולמד בבתיה הספר "כל ישראל חברים" ורטיסבון בירושלים. עבד שנה וחצי בצדורה הבריטית. לאחר מכן למד את מלאכת הספרות ועסק בה. הדריך ילדים ב"גן השעשועים". חבר ה"הגנה". משאותו: עליית יהודי מרוקו בכלל קיבוץ הגלויות.

התגייס עם צו הגיוס הראשון. נשלח לשולשה חדש לימי המלחמה, ולאחר מכן — לכפר-עציון. נפל עם נפילת גוש עציון ב-13.5.1948. הועבר להר-הרצל בירושלים ב-17.11.1949. אחיו, מימון, נפל במחנה "שנלר", ירושלים.

**לזכר
הבנייה
מהאמ
מןנה שונטונה
נחמוני
תשמ"ו·1986**

הקדמה

חוּבָרָת זוּ יוֹצָאת לְאוֹר לִזְכָר שְׁלֹשֶׁת יְלִדי זַיֵּל, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם אִישׁ אֲשֶׁר יוּכֶל לְסֻפֶר עַל-הַמִּלְחָמָה.

בני נפטרו מבלי שהספיקו להקים משפחה ולהותיר צאצאים.
בני הבכור, מימון נחמני זיל, נולד במרוקו ב-1927.

בנין השני, ראובן נחמני ז"ל נולד במרוקו ב-1929.
בנין השלישי, אלישע נחמני ז"ל, נולד במרוקו ב-1931.
את שלושתם גדרתי וטפלתי בהם עד הגיון לגיל שנתיים – אז נשלחו ללימוד
במלמוד-סוריה.

ב-1935 עליינו ארצה ופה גרנו בעיר העתיקה בירושלים. כאן למדו בני בתלמוד תורה "עיז'חים".

לאחר שנתיים החלו הפרעות והחלטו לעبور לגור בעיר החדשה, בה שכרכנו חדר קטן
ואת הילדים רשכנו לביה"ס היסודי – "כל ישראל חברים".
בסיימם את ביה"ס היסודי יצאו ללימוד מקצוע מפני שהמצב הכלכלי, באופן ימים, היה
קשה ובReLU לא היה עובד. מיומון למד את מקצוע הדפוס וראובן למד ספרות. כאשר
התחליו לעבוד ולהרוויח מעט כסף לעזרת המשפחה, פרצה מלחמת השחרור והם נרתמו
למאבק-העם על מדינותו. מיומון וראובן התגייסו להגנה והתאמנו בקבוצים. לנו היו
אזורות יהוד הוליגות לאנוליגות – בדור מאנויות מאנון בזאוב.

אם כן שאמם זה לא מוגדר כלא עבירה נזקנית אז הוא לא עבירה. אם כן שאמם שבחנו הרשויים שהtagaisו לצבא הגנה לישראל. חודש לפני הכרזת מדינת ישראל נפלו שנייהם ולא זכו לרשות בהקמת המדינה אשר למנה קפדו את חייהם. כאשר הייתה מבקשת שלא ילכו להלחם היו משבים: "אם לא נלך להלחם יבואו העربים ונישטנו אומנו בריםנו", פוב כדי הרכבת יוזם אמרו לי: "כבולנו לזרותה-העם".

שניהם נפלו בהגנם על המולדת בזה אחר זה בפחות מחודש ימים. עתה קבורים הם בהר-הרצל.

לאחר מותם לא החזירו לנו את ציודם האישי ותמונהיהם היו עם. בחוברת זו יש תמונות מעטות אשר נותרו לי מאלבום היחיד שיה בቤת. יהיה זכרם ברוך.

מלבה נחמני

ראש הממשלה

1980 10/21, P.R. 101
27.3.58

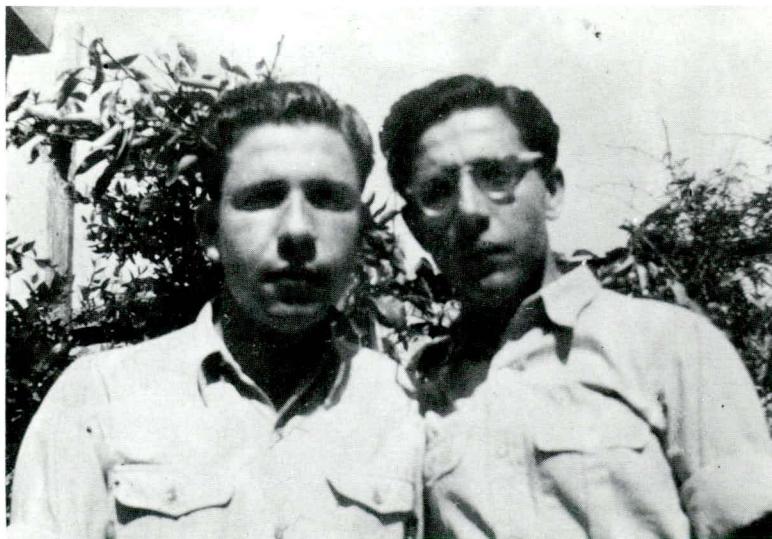
ןענפ רְבָרְגִּינְדֶּסֶת אַמְּבָלְגִּינְדֶּסֶת
. פְּרָטְרִיְּגָנְגִּינְגָה סְגָנְגָה

W₂} - 12.3
11.21 mRNN Rdz

לזכר בנין שנפל

נחמני מימון

"בח"ט ובתום לא נפטרו" - שיטן · רטינן ז"ל

אישיתך מזיהירה וכובשת לך כל הבא ב מגע אתה.
אםא מלכה יקרה – אשר אבדה ושבול שכלה בהקריבה שני בנייה על מזבח המולדת
על שחרורה ותקומתה של מדינת ישראל, למי להשוויך ובמה עיריך אין מלים וסגןון
אשר יבטאו גודל אצילוות.

אבא ואמה לבנים כאלה הם נכס צאן ברזל למדינת ישראל ואין מלים לניחומיך.
הם שאבו אצילות ונאמנות כירושה העברת כחות השני מבית אבא-סבא, היא
היא אשר כיונגה אותם ווקפה את קומתם ונוגנה להם את הדחף הלאומי והציוני לדרכ
חיים מ生气מה ומגינה.

תפארת הדור הזה היא לבנים שכאלה לאורם נחנוך הדורות הבאים, ודמותך תאיר
לנו כעמוד אש להמשך קיומנו כעם ולדורות הבאים. המורשת הגדולה והנאמנה היא
צואתך – להמשיך בדרכם.

אשרי העם שבנים כאלה לישראל נצורך זכרם בקרבנו.
רפי אבוטבול

מתוך ספר זיכור – של מלחמת השחרור
נחמני מימון

בן אשר ומלכה (סולטנה) נולד ביום ל' בשבט תרע"ז 1927. בעיר ספרו שבמרוקו,
עליה ארצת באוגוסט 1935. למד בבית הספר כל ישראל חברים (אליאנס) בירושלים. עבד כמכונאי דפוס
ሞמבה בבית הדפוס „מוריה“ ותמן במשפחה.
חבר הנער העובד, עשה זמן קצר בהכשרה בקיבוץ „רבביבים“. מגיל 15 היה חבר
התתפ' בפעולות קרביות בסביבות ירושלים, ליווה את המשוריינים העולים להר
הצופים עם האספקה והתחמושת המוברחת להדסה ולאוניברסיטה הנוצרות. פעם
הותקף המשוריין בו נסע עם ארבעה חברי מלוחים אחרים. הם השיבו אש. חברי
נפלו על ידו ובנס הוא נשאר בחים יחידי, אך עמד ולחם בגבורה עד אשר הגיעה
תגבורת והוציאה את המשוריין על כל האספקה והנשדק שבו. הוא שכב בבית החולים
שבע ימים. היה פצוע קל ולאחר מכן חזר לתפקידו. שירת בגדרה מוריה, נפצע ונפל
בתהומות פגנו ליד המרגמה. במחנה שנאל ליד ירושלים. הוא ושלושה חברי ביום
2.6.1948, ביום כ"ח באלו תש"י 10.9.1950 הועבר למנוחת עולמים להר הרצל
בירושלים. בן 22 היה בנפל.

בתום לב של מתמונותעל הקיר? תשובה נשאה אותה לעולם אחר של מציאות מרה ואוצרית, היא ספרה לי שאלתם הבנים שלה אשר אינם עוד. שני בנייה היחדים אשר נפלו בקרב הגבורה על ירושלים בוגש עזיזן. היא ספרה לי שהיתה גרה בירושלים העתיקה עם הדוד אשר והילדים, עד למלחמת אכלאה את בניה, ועקרה את שמחתה. היא דיברה בطبיעות גמורה ללא כל טינה בלב. הדמעות החלו זורמים על לחבי כשהיא מנוחת אותה ובתנוועת זוכא גדוֹל מנשוא, וככאי לו הרגשתי את עומק היגון שלה החבוי לפני ולפנים. השנה הייתה שנת 1949 וכנראה הכאב היה טרי והמוסקה גדולה. מיד לאחר מכן לקחה אותה לחנות של הדוד אשר בשוק מחנה יהודה כדי לפגוש אותן. עיני עוד לחות מהפגישה המרגשת וחזרנו יחד לבית לארות ערב מהולה בעצב ושמחה גם יחד.

הצחי הרבה בצילומים של מימון וראובן ז"ל, געורים אשר נתקפחו בעולמיים, הרגשת צבאות חזקות בלבד כל אימת שהייתי מסתכל על התמונות שלהם, וכайлוי להימנע מלעורר כאבים חמוצים נמנעת יותר מאוחר להזכיר לה את הכאב הגadol מושוא.

מאז שעברתי לגור בירושלים אחורי הצבא, ביתה היה ביתי בימי שבת ומועד, כל يوم ביקרתי את הדודה ולעוזר לה בקניות ולהיות לה לתועלת בבדידותה. סמכתה על שלוחנים כאילו היו הורי, הדוד אשר והחומר שלו, אשר לא הבנתי אז, אמן שבר את קרה המתויה, הקל עלי את קשי הקליטה, אך תמיד באוטה שמחת חיים הרגילה כאליו כלום לא קרה. המסירות של הדודה הרשימה אותי מאוד, ולמדתי ממנה סבלנות אין קץ ביחס לחיים בכלל, שלמרות האסון שנitin עלייה ועל הדוד אשר, ידעו לחוות עצניות ושמחה חיים ראויים לציון. ידעתו שם הסרים את בניהם, יקירי ירושלים אשר נתנו את חייהם הצעירים לתקומת העם המתחדש במולדתו, החל היה תמיד קיים בחוסר נוכחות של הבנים האוהבים. אך החל הרוחני היה תמיד מלא הود והדר נצחי אשר הרגתני תמיד מבחינת „נראתה ואינו נראה“. התהוושה העזה הזאת של „nocחות רוחנית“ הגבירה את אמונתי של קיום החיים שלאחר המוות, רוח הבנים תמיד מרחפת לפני כל מחשבה ומעשה בבית הדודה בירושלים. ואולי זאת היא נחמתם. המודעות של החיים והמוות חד הם בבריאיה, וקורבן הבנים על מזבח העם וקיומו עודדה Aiיכשוו את החיים המבודדים. לכן מסירותה וכיוון אפיקי המרצף שלה לכל בר מצווה ונישואין, יידה בכל, בארגון ובישול, ועיסוק הגורם שמה שבלב לכולם כדי למלא את החסר. כמו שאמרו לי הבנים מימון וראובן ויל' מבعد למחיצת המוות, „במוחתנו ובהקרבתנו, חי העם הנצחי השב למולדתו ימשיך את הקיום הרוחני תרבותי שלו למרות שכולם עוזדים עליינו לבטנו, כי הימים הם במנום, והmonths הם בחיקם“.

תמיד בטלטולי ובנסיעות יש קשר בל ינתק בין הדודה מלכה מירושלים, קשר של מכתבים עם חדשות משמשות ומעציבות אחד, תמיד אני זוכר בעגועים רבים את האהבה האיגסופית אשר הדודה העניקה לי בגורי בירושלים.

אף פעם לא רأיתי את הדודה מראה את סכלה ברבים, תמיד הסתירה את הכל בפנימיותה. היא פשוט היה את החיים בבדיקות וברצון מלא קיבלה היא את הדין, ולא ריתון חילתה, איפוא היא מסתירה את הכאב שלו? איפוא היא מטמינה אותו? לאלהים מהברונים לא באימי אף פעם הפגשות מונגרת או מופרעת.

הທגנותה המואפקת בכל מצב רואיה להערכתה גדולה, יודע אני שבתוכה טמון רעיון חיים אדירים, שהוא מכוון כל מרצה ועובדתה לעזרו לאחרים, הן במשפטה והן מחוץ לה, וועזרת יותר מיכולתה מכל הבחינות. רב הוא הכבוד אשר אני רוחש לה והוא חי בלב הער והמאזון תדע לתאר אותו. וקשר זה חי בלביו ייה איתי לעולמים.

• 11751

1513

תשומת לב מקבל מכתב זה

אם האיש שאליו מועד
הכתב זה עבר לדירה אחרת
או עבר את העיר, חובה על
שכני או קרוביו להודיע על
כך לחתנת הגיס האזרחיות
ונזכרת בוגר המכתב.

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

מרכז המפקד לשירות העם
ירושלים, רח' בני-יהודה 7 — טלפון 2749

לכבוד

שם חמשה

הכתובת בדרכו נזכרה בפעם הראשונה ב-113/1873, וברשותה הוכרז השם המרטון.

השכונה, הרובע, תגנחת, החצר, בית

רֹשֶׁלִים

עו התיצבות

ברא אדר אמר בזאת לילינא או מזורה אמרת המוגילה את מאירין הילדה.

את הצבא – חובה!

היהודי שהצוו חל עלייו, חייב להענות לצו שלא כל דחווי!
שמור על צו החלטות זה והבא אותו אתקד מלהננת הגויס האוריינט!

— מ. איזנשטיין (טשרנוביץ) —
 יוז'ר (אהרן חיים כהן)
 סגן יו"ר (מועדר כבוד)
 מרכז המפקד לשירות גבעם בירושלים

המקד לשרות העם, ירושלים. 1/48—12,000

הגים לזכרם . . .

מאת שמואל בן אור אבטול (אבוטבול) הי"ד
בולדר. קולורדו. ארה"ב.

מבוא.

כאשר נתקשת ע"י הדודה מלכה נחמני לכתוב מילים מספר לזכרם של הבנים
היקרים ז'יל, גל אדרי של מחשבות על ילדותו התעורר بي, ורציתי לחתת תמונה ولو רק
חלקית של המשפחה הענפה שלנו אשר הולידה מתוכה חומר אנושי ברוך מורשה,
ובאוירה המינוחת בה גדלתי שהיתה איחידה לכל המשפחה, אותה משפחה אשר
הורישה את תרבות אהבת האל והאדם והבראה עד היום זהה.
ברוח זו אני מקדים מילים אלה בחרדה והוקרה לזכרם . . .

בילדותי במרוקו גידلت במשפחה רבת תרבות ועתירת רוח המורשת הספרדית
הדתית והאנושית כאחד. משפחתי גרה ברחוב אלבסטגא 285 (ירושלים הקטנה).
רחוב בעל צורה מתחפתת כנחש וצר, הסבא יקיר המשפחה רביה אליו יעקב אבטול
ז'יל גר בקומת הקרקע כולה, ומשפחתו בת השבעה נפשות גרה בחדר אווך מידות
בקומה הראשונה. בחדר זה זרמו החיים לאיתם, בעבודה שבבל היום, בלימוד תורה,
שבשת ובמנעדים, בחולם הגדל של הגאותה וצפיה תמידית לבוא המשיח, ויחד עם זה
dagot הימים של הקיום מבחינה מעשית ורוחנית מנסה אחת באוירה זו גידלי
בחוםם של חיים רוחניים ועשירים, ובבית הספר תלמוד תורה, "אם הבנים" בו למדתי
צמיחה ועל קרקע מוצקה ופוריה.

הסבא יקיר, رب הפעלים בקהילה, היה הרוח החיה בקן המשפחה ממנו יבקטו
תשעים ותשעה קבין של חמת חיים, וסיפוריו המופלאים על השכינה והעולם
העלוניים. הרוחה את לחמו ביגיע כפיו, בעוד הוא כותש את ענבי היין ברגליו ובין
כתייה לכתישה יושב לנוח בחרץ על אבן ענקית וספר הזוהר הקדוש בידו, ואני כילה
קשבתי לקריאתו וסביריו, הוא היה תמיד עוסק במשהו, קורא, לומד, עובך, לוחש, אף
פעם לא ראיתיו ללא מעשה כלשהו, תמיד בדיבוקתו כאילו קשרו בקשר בלתי נראה
לבוראו. ובדוגמתו המופתית למדתי ממנו, ולא רק במילים, הדוגמא המעשית שלו
לחים מאושרים ומأוזנים של עשה רוחנית וגוףנית.

הימים ימי שנות הארבעים ומה שידעתי מהמלחמה העולמית, חדרים חשוכים עם
גרות, פחות יציאה מחוץ לבית, ולכלת כל יום לבית הספר עם בגדים שחורים כמו כל
ילדי מרוקו אז, לקרוא הרבה בספר התהילים, ולהתפלל להצלת אחיו ובני עמי הנקיים
במחנות הרכico באירופה הכבושה. עצער לימים חשתי שחותכים מעצמי ובשרי בגוף
בני עמי. ידעתי אז כאילו העולם הוא על סף הכליזון והחדרן. התסיסה לעליה לאرض
בעיצומה והפעילותות לכך מורגשת בסודיות מה בין המבוגרים. ידעתי מאבא שיש לנו
דודה בירושלים שעלה הארץ לישראל בשנות שלושים עוד לפני פניה התעוררות הנוכחית
בקבר בני הקהילה. זה היה הקשר החי והישיר שהיה לנו עם הארץ. לימוד ודיבור
השפה העברית היה חלק חשוב בתכנונית הלימודים ב,,אם הבנים" (תלמוד תורה).

משרד הבטחון - אגף כח אדם

מחלקה להנצחת החיל

אישור

הננו מאשרים בזו

ב. דחאו, א. א. זיל

ב. ע. ו. ו. ו. ו. (א. ג. ג.)

נול ביום כ"ב צי"ג תשי"ג

19.6.68

הובא למנוחת עולמים בגני-הקברות

ג'נ'ה - ירושלים

ח'רץ 1960

מג'ל חמ"ל

30524/ק מס' 7 ארך

עלון כ תלמיד בבית"ס

וזאת התעוודה

ראובן נחכזני
אשר וסולטנה מלכה

הונצחה
בספר התורה לזכר
הנפלוות במלחת
הקוממיות בכתב

ושב לאובן אל הבור ורינה אין
יוסף בבור ויקרע את מניין

גיאת אובן

מנהל המחלקה להנצחת החליל

יויר הפטועה הציבורית להנצחת החליל

יום הזיכרון ה'תש"ד

נחמנី ראוּבָן

נחמנី ראוּבָן

בן אשר ומלכה (סולטנה) נולד ביום ז' בשבט תר"ץ 1930. עלה ארצה ב-1935, למד בבית ספר כי"ח ובבית ספר רטיספון בירושלים. עבד שנה וחצי בצדנורה הבריטית אחר כך למד את מלאכת הספרות ועסק בה. הדרכיך ילדים בגן השעשועים. היה חבר ההגנה. משאך נפשו: קיבוץ גלויות ועלית יהודי מרוקו. במהלך המלחמה השחרור נשלה לים המלח לשולושה הודדים. אחר כך נשלחה לעזרת גוש עציון והוא נפל עם נפילת גוש עציון ב-13.5.48 באירן תש"ח, ונשאר קבור שם עד שב-17.11.1949 הועבר להר הרצל בירושלים.

משרד הבטחון - אגף כח אדם המחלקה להנצחת החיל

אישור

הננו מאשרים בזו

כ' זילן גראן, גראן גראן
ב' מילר וויליאם ויליאם
נ' נול ביום ע' צייר גאנט'ס
ו' 19.5.19

הובא למנוחת עולמים בבית הקברות

הה-הה - יונתן

מחלקת מיליטריה
רשות הסוכנות היהודית
30524 ס"מ משה אורט

Oct. 6, 1948

2

!גראן גראן גראן גראן גראן!

one can't go to prison

אנו מודים לך על מכתבך, בוגרנו יאן מילן עזץ

בבנין מושג גוף כהן יתיר על נסיך כהן מושג גוף כהן יתיר על נסיך כהן

הנ' מכתבו פירט עבג'ורה ? כ' 1955, ב' כ' 1955, ג' כ' 1955.

ב- 22/5/2014: 15:22:22 15:22:22 15:22:22 15:22:22 15:22:22 15:22:22

כגד אגד גלאן יט' קת' נס

רְבָבָה נִזְנֵת
סְבִיבָה נִזְנֵת

Ronald Hobart

אוריאל אופק

גוש עציון בהרי חברון

עתה ריכו האויב את עיקר כוחו על כפר-עציון. המשק הפגנו קשות במרגמות ובתותחים, וגלים גלים פקד על הגוש עזיז ניקיס, היום אלף פיקוד המרכזו.

של לגיונרים וכפריים הסתערו על הנקרה. אך המגינים החמושים ברובים ובטנים הדפו את כל ההסתערות. עם לילה חלה הפוגה בקרב. בחוץ פונה בית-ההוו לים, על רופאיו ופצעיו הרבים, מכפר-עציון למשואות יצחק. המגינים נחו והתכוונו ליום הכבא.

עם שחר התחדש הקרב בתר שאט. ב-7 בוקר שוחרר, תוך כדי הפוגה, השידור המסתורי האחרון מכפר עזיזו לילדיים ולמהותם שבירושלים. בשעות ארוכות נמשכו הפגזות וההסתערות. בשעות הצהרים הצלית טור משוריין של האויב בפרק את שער המשק ולחדרו פנימה. היה ברור שאין עוד

הקרב האחרון
בג' באيار עם שחר, יומיים לפני חום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל, פתח הלאיזן הערבי בהתקפה המכרעת על גוש עציזו. התקפה אדירה זו נערכה ביפוי קודו של קלונל בריטי, ונטו בו החלק 40 משוריינים וטאנסים, מצדדים בთותחים ובמכוניות-יריה כבדות, שני גודוי רגליים ואלפי כפריים מויינים. אחוי תאות רצח ושור.

התקפה התחלתה בהפגזה כבדה על המנור הרוסי, ואחריה הסתערו גזרוי הרגלים. או מהר מושך, מפקד הגש, למנור, בידיו שכאן מכוון הכוח של עמידת הלוחמים. אבל לאחר שהאויב החליל מלכתר את המנור לא היתה ברורה אלא לסגת. בעה הנסיגת נהרג מושך, וכן נפצע קשה מפקד המנור, המליחין צבי נוייסוף. הקרובים אליו שמעו כיצד שר ברגען האחוריים את שירו: „ואם בקרב פול אפולה, רע, אתה את נשקי לנקמתתי תטולה“.

המנור נפל. אחריו הסתערו כוחות הלאיזן על המשליטים האחרים, ובגמר היום הראשון למלחמה היה הגוש מבותר לשלווה קטעים נפרדים; כל משק נאלץ לארגן את הגנתו בנפרד.

לתשומת לב מكتب זה

אם איש שאליו מיועד
מكتب זה עבר לדירה אחרת
או עזב את העיר, חובה על
שכניו או קרוביו להודיע על
כך לחתנת הגויס האזרית
הנזכרת בגוף המكتب.

הסוכנות היהודית
הוועד הלאומי
לכנסת ישראל בא"י
לארכן ישראל

מרכז המפקד לשירות העם
ירושלים, רח' בני יהודה 7 — טלפון 2749

לכבוד

שם המשפחה

שם הפרט

הכתובת: *בג' מאי 1948 ירושלים עזיזו*

השכינה: חרובע, נחלת תבור, בית

ירושלים

צו הטיצבות

בתוקף צו הגויס שהוכרז על ידי הנהלת הסוכנות היהודית־א"י וננקט הוועד הלאומי לכנסת ישראל בא"י ביום כ"ב כסלו תש"ח (16.12.47) קורא לאַנְקִידָה גבר ואשה בישוב בין הגילים 17—25 להתייצב לקראת התגייסותם ליעקביה אשר יוטל עליהם על ידי מרכז המפקד לשירות העם.

בהתאם לצו זה עיליך להתייצב בתגדת בגיןס האזרית
בג' מאי 1948 אוניברסיטה 3-8 אוניברסיטה

הבא את תעודה הלידה או תעודה אורתה המכילה את תאריך הלידה
ההתייצבות — חובה!

יהוד שזכה חל עליו, חייב להענות לצו ללא כל דחווי
שמור על צו הטיצבות זה והבא אותו את לוחתנת הגויס האזרית.
זכור כי בר תלויים בטחון היישוב והגשת המדינה העברית!

(—) מ. איזנשטיין (—) י. טשרנוביץ (—) אהרן חיים כהן
י"ר סגן י"ר ממייד כבוי
מרכז המפקד לשירות העם בירושלים

המפקד לשירות העם, ירושלים
מספר 1-48-12.000.

6.5.4 P.

Digitized by srujanika@gmail.com

٢٠١٥ء

תְּמִימָן כְּבָדֵל אֶלְעָגָל כְּלַעֲדָם

even style easier been fact

3116N P16 edition 15 1988

۱۵۰ میلیون دلار را برای این پروژه اختصاص داده است.

Lines of least fit are as follows:

22 031721 888222 15 ٢٢

106-211-01-04-AW-200002-F-5

162. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

לְזִקְנֵתָיו מִבְּרֹאשׁוֹ וְלְפָנָיו מִבְּרֹאשׁוֹ

15. December 1881. From Mr. H. C.

ל. מושן ראנדר נס

1921-5 8974812 12040 23

ב' ינואר 1918 ז' ינואר 1918

182x 64

X6X6-212-22425

卷之三

John Jones

Barbara Nelson

ה' כרך ב' מכתביהם
בכתבם

ועלו על המכוניות. לפנות ערב שודר המברך האחרון, ממושואת-יצחק: «הנשׁים והגברים נשלחים לחברון. הפסזועים מועברים לביית-לחם. בזה נגמרה פרשת גוש-עציון. הלילה לא יהיה עוד כאזו».

פרשת גוש-עוזיון התה, לאחר חמשה חדשני מצור ו-240 גופלים. לאור הכניעה, ברכzo לגוש המוני עבטים, שנאספו מכל הקרים בהרי חברון, בזוו, שדרו, ירו זה על זה והעלו את הבתים באש. ובאותה שעה, שבה הכריוו דוד ובגוריון בנויאו תל-אביב על הקמתה של מדינת-ישראל, הובילו 280 שבויי עזיזו ב' מסע' נצחון' ברכחוות חברון, כשהושוביה העיר זמאי הדם מנסים להסתער עליהם ולרצוחם, ואילו חיילי הלגיון מגינים עליהם בעזיו וירומים על ההמון.

מחברון ובית-לחם הובאו השבויים אל מחנה השבי באסום-אלג'מל שליד מפרק (סמוך לגבול עירק-ירדן). תשעה דודים שהו המגנים בשבי, ולאחר שחוררתם הקיימו ישובים חדשים בארץ — את נירעצין בהרי הכרמל, משואות- יצחק ועין- זוראים באור שפир ורבדים בעמק- שורק.

בראשית תש"י התיר הלאוון הערבי לנציגי הרובנות הצעאית לבקש בגוש-עציון ולהעביר את עצמות הנופל לים ל鞠ב ישראל. הרב הצעאי הראשי שלמה גורן הגיע עם חבר עוזרו ונערך "מבעץ ליקוט עצות". בכה בחשווון תש"י הובאו הנופלים למנוחות עלומים בבית-העלמין הצעאי בהר-הרצל.

כל סיכוי להמשיך ולהילחם, והוחלט להציג לפחות את
הירагאנינים. מפקד הכוח יצא לנחל משא ונחמן עם
האויב, אך הוא נורה ונפל, שריידי הלחומדים קיבלו הור
וראה להחפיק את האש. הם נאספו מסביב לבונקר המפ-
קדת, מוקפים ערבים מכל עבר. ואנו, לאחר שצלם ערבי
צילם את הניגננים, פתחו העربים לפתח באש על
הלחומדים חסרי הגשם. התהקל שכרכן-מצדקה אחרנו.

איש מן המגנים לא נותר לספר על אחריותם של מגני כפר-יעזון; אך מקורות רבים מתחבר שנעים זו-ז' קרב מעמדה לumedה. 20 בחורות שנמגנו בובונקה איבדו עצם בבראה לדעתה. אפסוף משלחבה עטה על בתיה הփר ועסוק בשוד. מבין מגני כפר-יעזון נותרו רק ארבעה בחיים; שניהם ניצלו על ידי ערבי זון שלא נתנו לגונע בהם ומסרתו לידי קצין הרגיון. חבר משק אחד השתרב בכרם ועם חסיכה הגיע בזווילת למושב אוטו-ינצ'ק ומספר על אחריותה של „מלכה“ (שם-הצפן של כפר-יעזון); וקשרית אחת ניצלה על ידי יידי עיאנו לגבינו.

משנודע בירושלים אחריהם של מגני כפר-עוץ נערך משה וממן קדחני עס הלגיון באמצעות הצלב האדורם. לאחר חנות הוודוי מטה ההגנה" בירושלים כי הושגה שבתת-ישק; הפעמים והנשים יוחרו לרו' שלים ואילו הלחמים ייכבו לשב. לעומת זאת, ביום שישי, ה' באיר, הגיעו אוטובוסים ומשאיות של הלגיון אל שולשת ישובי הגוש הנורתיים. החל מימים העייפים. הניתנו את נשעם (שחובל ברופו)

כברות ג'ים

נברות

טבלי רוחן

כתבה ג'ים מזכה משלים חותם כתוב

אנו כהן טבלי רוחן.

שר הבטחון

יקירין

חלפה שנה נוספת, בדרך הלבטים והתקומות של העם בישראל. בשנה זו צעדנו כברת דרך בשבייל השלום. דגל ישראל מתנוסס בבירת מצרים. שגריר מצרים הגיע כתוב האמנה ביישובים. מטוסים ישראליים נוחתים בקהיר ומצריים בלבד משלחות כלכליות בודקיות אפרשות להסכם דו-צדדיים. איפה אישם מופיע ידניינו ענו מעל הסכם השלום ושני הצדדים עומשים למען פיזורו.

עם זאת אל לנו לשכוח, כי הסכם זה אמן נחתם עם הגדולה בארץות ערב, אולם לא עם כל הארץ ערבית. בצפון ובדרום נרכמו מיזמים להתוכן לקיומו. הם, שכנוינו אלה, טרם למדו שללחמה אינה כדאית. שאט החרב, הטנק, המטוס והטייל יש להחליף בשולחן דוינים, וצבא-הגנה לישראל מהווה היום, כפי שהיא בעבר, חומת מגן, שבזכות עצמותו וחושנו יכולים אנו לחזור בעקבשות לשלום, גם באפסון וגם בمزורת.

בימים הזכרים אלה נישא מבטנו לימים יבאו ומצוור ברטע, גאותה ויוגן את יקירי העם, כמו אמר הנביא: "לשומם לאבלוי ציון לחתת להם פאר תחת אפר, שמן תחת אבל, מעטה תחילתה תחת רוח כהה". לא ישמע עוד חמס בארכץ, שוד ושבר בגבוליך וסבירamente ישועה חותמך ושרירך תחיליה".

יום הזיכרון תש"ם

מדינת ישראל

הנו מודיעים בזעם עמוק כי
מיומן נחכמי זל

נפל בשעה טלי הפקידה בו
 כד א'יר תש"ח (2. 6. 48)
 ממשלה ישראל צבאיה לישראל
 והאומה העברית ישאו תמיד את זכר
מיומן אשר נפל בהגנת המולדת
 ובכourage על חרותה ועצמותה.

ר' ג' 12.3
ראש הקבוצה

ראובן תלמיד בבי' סט

וזאת התעודה

מיכון נחמני
אשר מולכה

הונצח
בספר התורה לזכר
הנפולות במלחמת
הקוממיות בכתב

המאכלך את המן במדבר אשר
לא ידען אבותיך למען עניתך למען
נסתך להיטך באחריךן

יום טו טבת תש"ז

מנגנון המלחקה להגנתה התייל

B

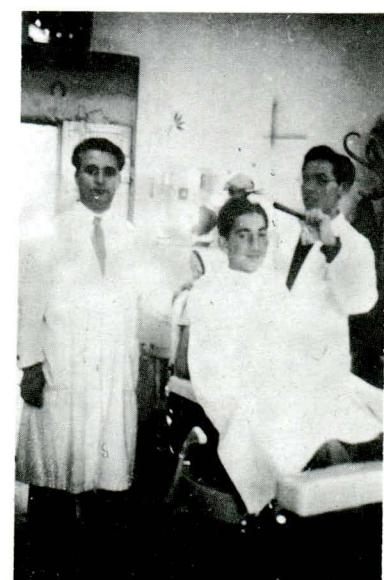
יום הזיכרון הייחידי

ייר המועצה האכזרית להגנת החיל

ט' טבת תש"ז

הנו מודיעים בצלע עמוק כי
ראובן נחמני נפל בשעת מלאו תפקידו ביה
ג ניסן תש"ח (א' מאי 1948) כפר עציון
משלחת ישראל צבא הגנה לישראל
והאומה העברית ישאו תמיד את זכר
ראובן אשר נפל בהגנת המולדת
ובמعرקה על חירותה ועצמותה

ר' 2-2-2
ראש הממשלה

לפי ידיעתי היהודי מרוקו וצפון אפריקה חמידulo לארץ ישראל בתקופת שנות
עוד לפני פנוי שהיא, רעיון הציוני היה נפוץ כמו ביוםינו. הקשר לירושלים לא נולד בתוכי
כתוכאה של הפטת הרעיון הציוני אלא גדל והתחזק בי יותר ויותר כתוצאה מדיעת
ההיסטוריה של עמי והתפלויות הדתיות של ותחדינה עיננו. ועוד בקורס את ספרי
הגבאים האוהבים במיחוד עלי, גדל כי הרצון לעלות לארץ ולהחדש ימינו כקדם, ולדרוך
על אדמות הקדומה כמו אחיו הגבאים.

הרב הילא ידעתך על הדודה מלכה מירושלים, ידעתך שאבא ואחיך רפאל הכתבו אותה, ורציתך גם אני לראות אותה כaszוכה לעלות לירושלים, ועל ידי כך לייצור ולחדש את המשמר המרבותי למחיה עמי במולדתו הנצחית.

לאחר כמה נסיבות נפל לחמוק מידי אימה הנה רובידא בת משפחת אל-ז'כרי הידועה לתפארה, אשר עקבה אחריו במשך שבע שנים „שלא אברה לה“, הצלחתו איך שהוא בברכתה לנסוע באוטובוס לעיר פאס הסמוכה ומשם לתואז ולאלז'יר כשיוני מתחשב לבוש ערבי כדי שלא יתפסו אותו בגבול בין מרוקו לאלו'יר, ודרך המהנות של מרסייל עד הגיעי לארץ בסביבות חג הפסח. יצאתו את צפרו העיר בברכתו של הסבא היקר שהבטיח לי לבוא בקרוב לירושלים גם הוא. ברכתו ללא מילים שלABA גם לוותה אותו בדרכיו.

לא כאן המקום לעמוד על פרטיה התלאות אשר מצאו בדרכיו, ממחנה הנעור קריית שמואל ליד חיפה ולקיים אילת-השער עם הקבוצה הראשונה של נערים מצפון אפריקה באותו קו. משם למשווה ישראל בו למדתי בסקטור הדתי של מחוז ר' ב', ועד לגיסי לצה"ל. מהקיוב שמתי את פעמי לבנון ירושלים בטלטול האוטובוס, לבקר את הדודה מלכה אשר הרבה לדבר בה בביתנו במרוקו, ולבי מלא צפויות.

מצאי סוף את הכתובת שלה בנהלת אחים עם קoshi כלשהו, אך הרוחות משומם מה נרא לי כמו אחרים, משומם יותרם הדומה לרוחות ילדיות. וחשבתי בליבי, האם הדודה תכיר אותן? הרי אף פעם לא ראתה אותן, ומה אגיד לה? הידי הפרידיה הקשה מההורם הגביר את החושת כאבי והקשר מילדות את הדודה, כאילו נוכחות של משפחתי נמצאת אצל הדודה, הורי טרם עלו לארץ אך אני מעז סוף סוף נקבע על הדלת בהרדרת מה לקרות הפגיעה המיוחלת. נדמה לי שאני עדים בחלומי לעלות לארץ, וכבר אני כאן ליד דלת דירתה של הדודה.

שמיעתה נבראה היהת הולשה לשמוע את נקישתי על הדלת, החצתי פנימה ולפניהם באלה בלבוש צנווע וספר בידיה, יושבת בניחותא במיטתה טרם הרגישה בנוכחותי. רק עמדתי דומם וחיכיתי לתשומת לייבא אשר באה מיד כשרה רימה את עיניה מהספר, בשמהה הרבה קמה מミיטתה. אליל להחבק אותה. אתה הוא „שמעואל הקטן“ (כינוי חיבתה מילדותי)?

בן דודה אני הוא ולא אחר, עניתה, התבוננתי סביב ונפלתי שוב על זרועה וליבי בוכה ושם כאהד. מידיד לאחר מכן ניגש למטבח להגיש לי ארוחה חמה וטערימה לאחר הבשורה המגיימת מהקיבוץ בגליל. מה לבן חכמים ורבנים לעשות בקביעו לא דבר? היא שואלת, היא דיברה על.Libi לעבור לביית הספר החקלאי מקווה ישראל, ושלא אשכח החלילה את מורשת הדתית, עתה שבאת לירושלים הבוגרת יש לאabad את החינוך שקיבבלתי במרוקו. אחרי הביקור הוא היא עוזרת לי לבקש העברה למקום ישראל. וכד אמגן היה הדבר.

אך באותו ביקור ראשון לא יכולתי להשתחרר מהתהוושה המוזרה אשר תקפה אותה בהיותי בيتها. משומם מה לא ידעתידבר וחציו דבר על מימון וראובן זיל, אך שאלתי

	ארגון חבריו ההגנה סניף ירושלים
תעודת סמל ההגנה	
מספר הסמל והתעודה ח/ 162	
שם המשפחה <u>זְמַרְקָעָן</u> שם פרטי <u>איַלָּן</u> שם האב <u>זְבָּחָן</u> מקום לידה <u>אֶלְקָנָן</u> שנת לידה <u>1925</u> שנת עלייה <u>1935</u> שנת כניסה להגנה <u>1945</u> ניתן ב- <u>כ. 1950</u> זיהוי מס' 1955	
מועצה סניף ארגון חבריו ההגנה	
נתן ב- (צ. ג. ג. ק. א. ק. א. ק.) בתאריך 2.6.48	

קדאי, כי אם מילא נסחף
 לנו לנו, כי מילא לנו לנו. ביראתם פה מילא
 כי דיברנו מילא לנו לנו. כי קדאי, הילא מילא
 נסח לנו מילא לנו. כי קדאי, רינא לנו
 והיעזים. כי מילא לנו לא נסח. כי סח לנו
 נסח לנו, כי מילא לנו לא נסח....

כי גיא יונגי, מילא לנו לא נסח נסח
 כי מילא לנו לא נסח נסח נסח....

מילא לנו לא נסח, מילא לנו לא נסח
 מילא לנו לא נסח, מילא לנו לא נסח
 מילא לנו לא נסח, מילא לנו לא נסח
 מילא לנו לא נסח, מילא לנו לא נסח

מבטבב בכתיבת ידו
 טול מימון

صفה 5/אה

אחותים לבבים ושפע ברכות
לשנה החדשה

מahan
סימן נחמני

ירושלים
ערב ראש השנה תש"ה

כרמים
ביבה
שמדמים
יטון
בבית הדפס
שעבה
לפניהם
לאהן

בדוחלו ורוחמו אני כותב מילים אלה לזכרם של מימון וראובן נחמני ז"ל, אשר הקריבו את חייהם נועוריהם ונקטפו מSHORT של עולם האמת, למען תחיית העם רווי הכאב והיגון, ואני מצטרף למקירמי זכרם החי בלבי לנצח, וכן בהוקרה רבה לאופייה הסבלני למופת של הדודה מלכה מירושלים שתחיה.

יהיה זכרם ברוך ויהיה בלבינו כאש שלhabat, ולזכור את המורשה של עמי המפואר אשר שלhabat היה לא תכבה לעולם.
 בימות ציוו לנו את החיים עד עולם.
 ולדודה מלכה נחמני, ינחים אורתה האלים ביום האבל, הנחמה והזכרון הזות. Amen.

מאת: רפי אבוטבול

לאחר תקופה ארוכה קשה להעלות זכרונות מבית אבא-סבא. משחר ילדות זוכר אני כי בית סבא שמש אכסניה, בית ועד לחכמים, לשדרים ושילחים הבאים מהארץ, לאיסוף כספים לשיבות ולהיזוק היישוב בארץ באותה תקופה. סבא אליו ז'ל היה מבין הראשונים אשר עזב גבולות ה„מלחה“ ובנה את ביתו רב הממדים מחוץ לו בין שכונות ערבויות. מספרים כי הייתה מבין המתנדבים והעוושים באיסוף כספים למגビת ולקרגנות והשרות והחנוך הציוני הקרינה על משפחתו העניפה, בניים ובנות נכבדות, לאהבת ארץ ישראל, אהבה צרופה וככנה. בכל פעולה ציונית הייתה ידו בכל. אין חברה, ישיבה וקובוצה אשר לא הייתה מתורמת ותומכת העיקריים.

אשתו רבקה ז'ל יחד אותו היו בין מייסדי חברת „אם הבנים“ המפורסמת, תרמה והתרימה ויסדה את הבניין הגדול והמפואר למדוד תורה ודעת תושבי העיר יהודים וערבים כאחד כבדותו והעריכותו. החנוך אשר קיבלנו בביתו האציל עלינו על בני משפחתו הענפה לעליה לארץ. הוא זכה לעלות ולהיקבר בירושלים הבירה.

התוצאה: באותו תקופה עלתה מלכה הדודה עם בעלה אשר ושני הילדים – ראובן ומימון ז'ל. כאשר אחיהם אלישע נפטר ממחלה טפלו בעצם ללא סוכנות ומחיקת עלייה. הכל על חשבונם וביזמתם.

ביהם בארץ היה בית מגש לכל בני העיר המגיעים לארץ. הם סבלו סבל רב עד אשר השתרשו בארץ, וגדלו את ילדיהם אשר חונכו ברוח היהדות והציונות. זוכרני איך בילדותי קיבלנו מכתביםיהם ואיך שתינו בצמא את דבריהם, בתיאורייהם על „המדינה שבדרכ“ הホールכת ונבנית. יום שמחה היה לו בקראננו מכתביםיהם וכך הlk הקשר הזה והתחדק, במשלוח ספרים ועתונים. מימוח וראובן היקרם נפלו למען תקומה ישראל. מי לא קיבל עוזרתה והדרכתה עם בואו לירושלים.

מלחמת השחרור ונפילת הבנים

פרק חמישית:

ביום בו החלטת האו"ם על הקמת מדינת ישראל הייתה שמחה גדולה בארץ אף ברגע שהאנגלים יצאו את הארץ המלחמה ובני היו בין הרשונים שנלכו לקרב. במשך כחודש היינו במקלט בשל הפגוזות על ירושלים. מימון היה במחנה „שנלר“ וראובן היה בגורש עציון. אני שמעתי על הקרכבות בגוש עציון וdagתמי מודר. ראובן היה שמח מאד ללבת לצבא. תמיד היה מרים את ידו ואומר "כולנו לעזרת העם". הוא נפל בגורש עציון בשנת 1948.

מימון ידע שרואבן נפל ולא רצה לומר לי עד ששמענו שגוש עציון נכבש ע"י הליגיון וכל חילנו נפלו. גם לאחר ידיעת זו לא קיבלנו הודעה רשמית על מותו. רק כאשר חזרה בחורה אחת משבבי הירדנים היא סייפה שרואבן היה בשמירה בעמדה ונורה עליו כדור בהתקפת הירדנים והיא גם ציינה לנו את יום מותו, 13.5.48. הוא היה קבור בגוש עציון שנתיים עד שהיה משא ומתן עם הירדנים על החלפת גופות. לאחר מותו של רואבן ביקש מימיון שישאר איתנו ולא יצא להלחם, אך הוא היה אומר לי, „אם כל אחד ישר מילחם באויב הנכנס לארץ?“. הוא נשאר עמו שבוע במקלט ולאחר שבוע יצא לביקור פגש במפקדו שאמר לו לשוב למחרנה. הוא חזר למחרנה שנלר. ביחד עם שישה בחורים היה מפעיל את המרגמה.

באחד הימים כאשר הוא וחבריו טענו את המרגמה התפוצץ אחד הפגומים שהיה כנראה סדוק ובני וחבריו מתו. לפני מלeo 30 יום מפטרתו של רואבן. בערב יום מותו חיכיתי שיבוא מימיון לאכול (היתה הקצתה של 150 גר' לחם שחור ובמחנה לא היה אוכל) אך הוא לא הגיע. בוקר למחרט ישתי לקרו עיתון ובא איש אחד ואמר לי „לכי לבית החולים – „ביקור חולמים“ לבקר את בן הפצוע קשה“, אך אני אמרתי לו שלא יתכן שייקחו פצעו לביקור חולמים כי לשם לוקחים רק את ההרוגים. האיש התבבל ואישר שבני מימון נפל.

הודיעתי לבורי ולכלנו לבית החולים. בדרך היו הפגוזות. האויר היה רווי פגוזים אשר ירדו כמו גשם והרחובות היו ריקים מאים. כשהגענו ראיינו הלוויות רבות יוצאות מבית החולים אך אפילו להלוויות לא היו באים אנשים כי פחדו מהפוגזות. ארון המתים היו מונחים במשאית אחד על השני כמו סחרה. בזמן האבל היינו במקלט ואני הייתה חולה מאוד ושכבתה במיטה ולא האמנתי שאקים אי פעם ממייטה זו. לאחר כמה שנים חלה בעלי בשיתוק ולקחתו אותו לבית החולים. בידי אחת וברגל אחת לא יכול לתקוף ובבית החולים הקלו עליו במקצת, מאוחר יותר החזירו אותו הביתה ובמשך 11 שנה הייתה משותק טיפולתי בו. לאחר תקופה זו לכה בעלי במחלות לב וריאות, רציתי שייאשפזו אותו בבית החולים „הDSA“ אך הרופאים אמרו שיש להשאירו בבית ורך כאשר מצבו החמיר החזרתי אותו לבית החולים ושם נשאר עד שנטר ב-2 ביוני 1961. 13 שנה מהיום בו נפטר מימון בני הבכור.

בחמי אלישע

בני אלישע נולד במרוקו בה' באיר תרצ"ב – 1931. כשהעלינו ארצה היה בן 4.

בביה"ס היסודי למד עד גיל 8 – או אוחנה אצל מחלת-לב.

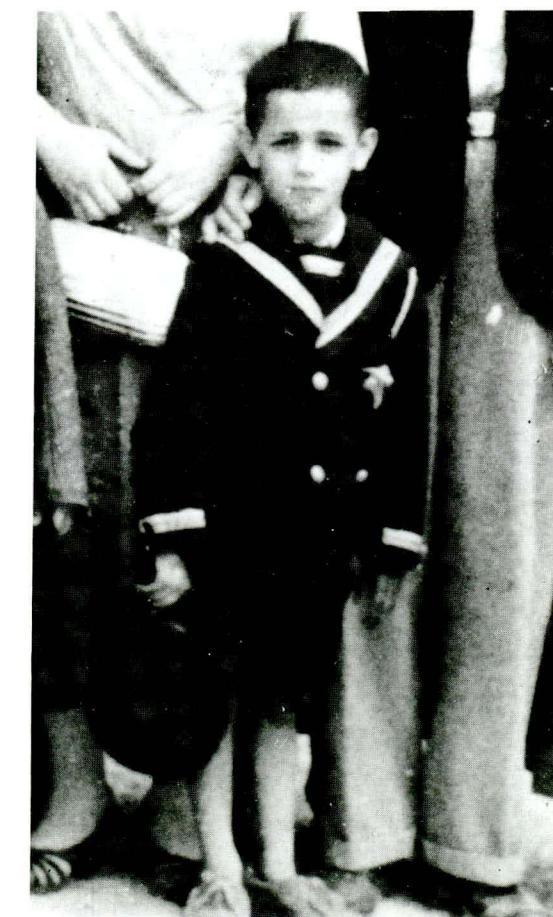
לאחר שהחמייר מצבו והוא החל להתנפח, אושפו בביה"ח הדסה הישנה. קרוב לשנה

היתוי סועדת אותו בחולין, כל בוקר היה מברכת אותו עד אותו בוקר – במאי 1940 –

בו הגיעו לביה"ח ולא מצאתו במתתו, האחות הודיעה לי שהוא כבר נפטר.

בן 9 היה במוות, הוא נקבע בהר-הזיתים.

התנחמתי בזה שנשארו לי שני ילדי הגדולים מבלתי-דעת מה צופן להם הגורל.

אלישע

בס"ד

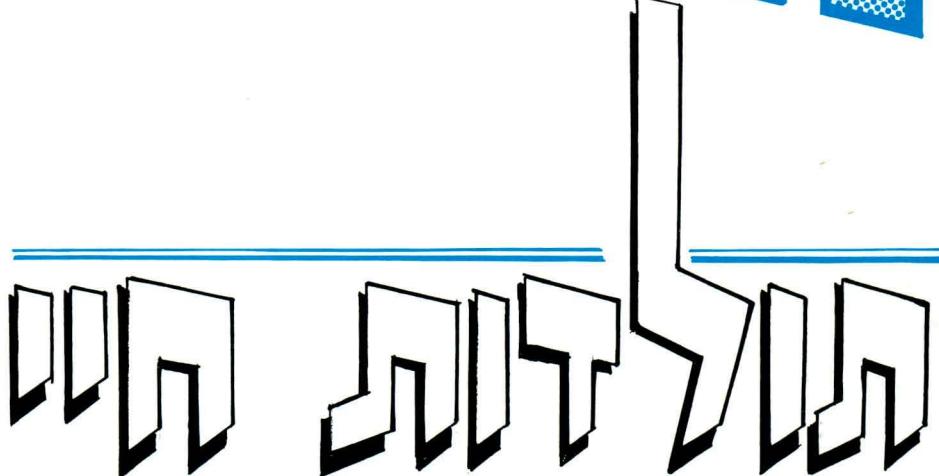
לכבוד פְּרִי וְקִינִּים
קיבָּל נָא אֶת סְפִּרְיֵה זֶה לְמַזְכָּרָת עַולָּם
וּלְדוֹרִי דּוֹרוֹת לְדוֹדָה
לְזִכָּר הַבְּנִים שְׁלִי שְׁנַפְּלוּ
בְּמַלחֲמַת הַשְּׁחָרוּר עַקְ"ה
מִיכְמָן וּרְאוּבָן זִיל הַיּוֹד

ת. ג. צ. ב. ה.

מהדרודה שלכם באהבה

סולטנה מלכה נחמני

**סולטנה
פָּרָה
לְתַחְמָנִי**

תשנ"א

1980

בס"ד ז' טבת תשמ"א (14.12.80)

לכבוד הסמכה יק גנום
קיב נא את ספרי זה לזכרת עולם
ולדורי דורות לדודה
לזכר הבנים שלי שנפלו
במלחמה השחרור עקיבא
מיימון וראובן זיל הייד

ת. ג. צ. ב. ה

אנדרז קרא צויזר

מהדרודה שלכם באהבה

סאלן ס

סולטנה מלכה נחמני

עריכה גרפית – והכנה לדפוס
בלטתי יוסי מגדל-העמק

בשם השם
נעשה ונצליה

פתח דבר - הקדמה

החליטתי לכתוב את סיפור תולדות חיי ותולדות
משפחה כדי שישאר לזכרון עולם, לכל הקרוביים
והמשפחה. מפני שאין לי עצאים שיזיכרו ויזכרו
אתשמי ואת שם בעלי ז'ל.
החומר אינו מקיים את כל מסכת החיים שלי ושל
משפחה כי אם את תמציתם, כאשר הדגש העיקרי
מורשם על הבדיקות - כיצד משפחה שלמה נותרת
ערירית.

מלכה (סולטנה) נחמני

אוקטובר - 1980
חשון - תשמ'א

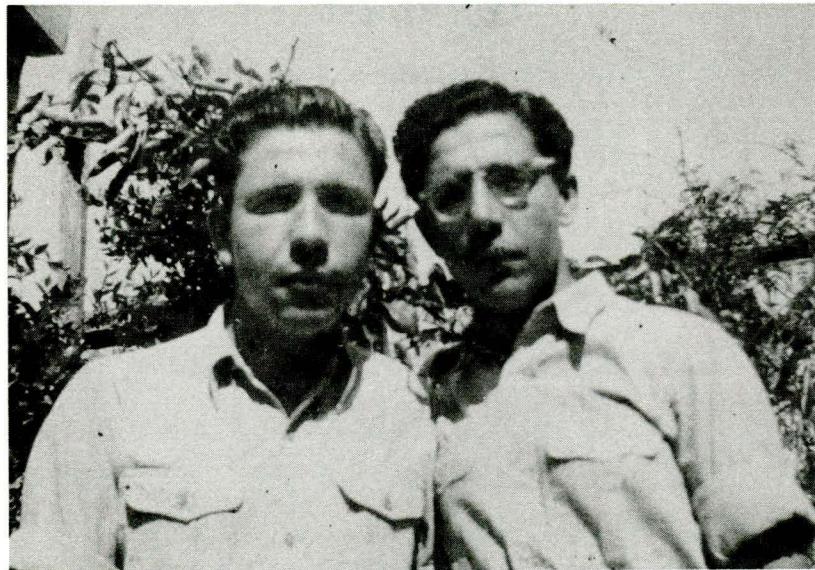
אשר רייך

אשה בודדה

אשה בודקה היא קצת אשה
וירבה בידיות קשלה. לרב עין רגישה מגלת אותה
בטוב וברע קלך וסב היא בוגה תנוועות לבה
מן כספרים. קצת לעצמה והרבה בשבייל אחרים
ונגלי בידיהה כבר לא ידוע אף לעצמה.
קישיאו הולכת ברוחב הולך אותה הרוחב
הולך לפניה בשם בידיותה.
לרב היא פונשת את עצמה ליד ראי מפקש
או בחלוום קרוב ומפשש כמו בצלום רחוי.
לפעמים היא פתאמ מתחבת בשיר
העיר שלה קרה ורואבת ואם היא גרה באן בסביבה
יש לה ים המכבל אותה באורה ובហבנה
והגולים השליטים אליהם מנלים לה פתאמ אכיב
הנומן עונת היזמנויות. אשה בודקה
לרב נפשה עייפה מלשאת מקונה באן קול
היא מעלה באב את כל אקבותיה
מחוללת קסמי קין בעזנה באפה
באין רואים היא אשה לעצמה בגב עיריותה
ובלילה היא מתקה לנאלת דמקתה
היא מציעה את מטהה לעצמה
היא מכינה לעצמה את ארקה
לנוט בחלוום על משכבה
וחולמת שמשכבה נח עליה
וירשת העובר בה הוא רום ונעלטה הכאים ויוצאים
כלא קי.

אין ניחומים לאבידותיה היקרות במיחוד שהשאירו אותה בודדת ללא תומך ומגן. געלה זכרם תמיד, כי נפלו למען תקומה מדינת ישראל הנכנית והמקבצת גלויתיה. בצוואתם צור לנו החיים עד העולם.ומי יתן ונזכה לחנוך עצמנו ובני משפחתנו בני הדור הזה למען ציונות וחינוך אהבת ישראל ומדינת ישראל חזקה יותר וטובה יותר. מדינה המזוגת גלויתיה הבונה הריסטותיה יחד עם כל עדות ישראל לתרבותו.

קשה להתרכו ולהעלות זכרונות, לשרטוט קווים לדמותם של ראוון ומימון זיל. מן ימי נעורייהם ודרך חייהם וחינוכם בירושלים. קשה להפריד בין אישיותם המשותפת ותיאור חייהם נאחים ונעים, ובמלוא הפשטה לא כחל וסרך נתבע החותם בפסוק ,,בחיהם ובמותם לא נפרדו".

"בח"מת ובפטותך לא נפרדנו" - פיטון · ר' לויין ז"ל

אישותך מזהירה וכובשת לב כל הבא ב מגע אחד. אמא מלכה יקרה - אשר אבדה ושבול שכלה בהקריבה שני בנייה על מזבח המולדת על שחרורה ותקומתה של מדינת ישראל, למי להשותך ובמה עיריך אין מלים וסגנון אשר יבטאו גודל אצילותך.

אבאה יאה לבנים כאלה הם נכס צאן ברזל למדינת ישראל ואין מלים לניחומיך. הם שאבו אצלות וגאננות כירושה העוברת כחוט השנוי מבית אבא-סבא, היא היא אשר כיוונה אותן וזקפה את קומתם וננתנה להם את הדחף הלאומי והציוני בדרך חיים מGESIMMA ומאינה.

תפארת הדור הזה היא לבנים שכאלת אורים בחנוך הדורות הבאים, ודמותך תאיר לנו בעמוד אש להמשך קיומנו כעם ולדורות הבאים. המורשת הגדולה והגאננה היא צוראתך - להמשיך בדרכם.

אשרי העם שבנים כאלה לישראל ננצור זכרם בקרבנו.

אמן

רמי אבוטבול

תיקן עזעיט:

- א-ט 3-תיק ראשון - תקופת היישוב.
- 4-5 " - תיק שני - נישואית.
- 6-13 " - תיק שלישי - העליה לארץ ישראל.
- תיק רביעי - התפקיד בארץ ישראל.
- 14-תיק חמישי - עלאתה והטוהר והעלאת הבניין.
- 15-תיק שישי - לב+
- 19-23 " - לזכר בנטול - דעתן ביטן.
- 25-29 " - דעתן ראנן.
- 30-33 " - גוץ עין.
- 35-46 " - אבי אלה אביטבול - לזכרא דעת.
- 47-50 " - הגאט לזכר - עאת לטוואל אביטבול.
- 50-51 " - עאית דפי אביטבול.

ניסיונות

פרק שני -

בתום לב של מי התמנונת על הקיר? תשובה נשאה אותה לאחר של מוצאות מרה ואכזרית, היא ספרה לי שאלה הם הבנים שלהם אשר אינם עוד. שני בניו היחדים אשר נפלו בקרב הגבורה על ירושלים בגוש עציון. היא ספרה לי שהיתה גרה בירושלים העתיקה עם הדוד אשר והילדים, עד למלחמה אשר אכללה את בניה, ועקרה את שמהה. היא דיברה בטבעיות גמורה ללא כל טינה בלב. הדמעות החלו זורמים על לחני כשהיא מנהמת אורתית. ובתגובהה זו הכאב גדול מנסהו, וכאליהם הרגשתי את עומק היגון שלה החבמי לפניה ולפניהם. השנה היהתה שנת 1949 וכנראה הכאב היה טרי והמורעקה גדולה. מיד לאחר מכן לkahה אותה לחנות של הדוד אשר בשוק מחנה יהודה כדי לפגוש אותו, עיני עוד להחות מהפישה המרגשת וחזרנו יחד לבית לאرومota ערבי מהולה בעצב ושמחה גם יחד.

הצתי הרבה צילומים של מימון וראובן זיל, נוערים אשר נתקפחו בעליומיהם, הרגשתי צבירות חזקתו לבני כל אימת שהיתה מסתכל על התמונות שלהם, וכאליהם להימנע מעורר כאבים חבוים נמנעת יותר מאוחר להזכיר לה את הכאב הגדול מנסהו.

מאז שעברתי לגור בירושלים אחורי הצבא, ביתה היה בימי שבת ומועד, כל יום ביקרתי את הדודה ולעוזר לה בקניות ולהיות לה לתועלת בבדידותה. סמכתה על שלוחנים כאילו היו הורי, הדוד אשר והחומר שלו, אשר לא הבנתה אז, אמגנס שבר את קרח המתיחות, הקל עלי את קשי הקליטה, אך תמיד באotta שמחת חיים הרגילה כאילו כלום לא קרה. המסירות של הדודה הרשימה אותה מאוד, ולמדתי ממנה סבלנות אין קץ ביחס לחיים בכלל, שלמרות האסון שנitin עליה ועל הדוד אשר, ידעו לחיות בצדיאות ושמחה חיים רואיה לציוון. ידעתה שהם חסרים את בניהם, יקירים ירושלים אשר נתנו את חיים הצעירים לתקומת העם המתחש במולדתו, החל היה תמיד קיים בחוסר נוכחותם של הבנים האחים. אך החל הרוחני היה תמיד מלא הוד והדר נצחי אשר הרגשתי תמיד מבחינת „גראה ואינו נראאה“. התהווות העזה הזה של „nocחות רוחנית“ הגדירה את אמונה של קיום החיים שלאחר המוות, רוח הבנים תמיד מרוחפת על פני כל מחשבה ומעשה בבית הדודה בירושלים. ואולי זאת היא נחמתם. המודעות של החיים ומהותם חד הם בבריאה, וקורבן הבנים על מזבח העם וקיומו ועדדה איכשהו את החיים המבודדים. לכן מסירותה וכיוון אפיקי המרצ שלה לכל בר מצווה ונישואין, ידה בכל, באירוגן ובישול, ועיסוק הגורם שמחה שבלב לכולם כדי למלא את החסר. וכך אמרו לי הבנים מימון וראובן זיל מבעד למחיצת המוות, „במוחנו ובברכנתנו, חי העם הנצחי השב למולדתו ימשיך את הקיום הרוחני תרבותי שלו למורות שכולם עומדים עליינו לכלותנו. כי החיים הם המות, והמות הם החיים.“

תמיד בטלטולי ובנכסיוטי יש קשר בל ינתק בין ובין הדודה מלכה מירושלים, קשר של מכתבים עם חדשות משמחות ומעציבות אחד, תמיד אני זוכר בגעגועים רבים את האהבה האינטנסיבית אשר הדודה העניקה לי בנעוריו בירושלים.

אף פעם לא ראתה את הדודה מראה את סבלתה ברבים, תמיד הסתירה את הכל בפנימיותה. היא פשוט חיה את החיים בבדידות וברצון מלא קיבלה היא את הדין, ולא ריתון חליליה, איפוא היא מסתירה את הכאב שלה? איפוא היא מטמינה אותן לאלהם פתרונים. לא ראתה אף פעם התרגשות מוגברת או מופרצת.

התהוותה המאופקת בכל מצב רואיה להערכה גדולה, יודע אני שבתוכה טמון רעיון חיים אדירים, שהיא מכונת כל מרצת ועובדת לעוזר לאחרים, הן במשפה והן מוצאה לה, ועוזרת יותר מיכולתה מכל הבחינות. רב הוא הכבוד אשר אני רוחש לה והוא חי בלבבי תמיד, רק שפת הלב הער והמאוזן תדע לתאר אותו. וקשר זה חי בלבבי והוא איתי לעולמים.

בדרך היו הורי הגברים לאבי הנערה לבקש את ידה גם אל אבי הגיעו הורים מספר כדי לבקש אתIDI. לבסוף הטלו גורל ויצא שאתארס לאשר נחמני, אבי התנגד כי רצה שאנשא לבן של חברו ואילו אמי שמחה שאתארס עם אשר מפני שהיתה לו אם אשר לדעת אמי תוכל לעזור לי.

כאשר הייתה בת 11 החלו ההכנות לטקס חתונתי למורות שפע'י החקוק הצרפתי אין לשיא נערה מתחת לגיל 14, אך עיי' שיחוד עדים ניתן היה להינשא בגיל צער יותה בעלי המועד היה בן 26.

נותרה לי עוד שנה כדי לגמר את לימודיה בביה'ס היסודי ואנו נישأتي בשנת 1922 והמשכתי ללימוד עד 6 חדשאים אחר החתונה. גרתי אצל הורי בעלי. לא ידעת מי מהם חיה נישואים ופחדתי מבעל לכנ היות בורחת לבית אבי. רציתי מאד להמשיך ללימוד אך בעלי הפסיק את לימודי כי חשש מבנים אחרים שלמדו אותי בבית הספר. בעלי עבד כפחח ופרנס את הוריו ושלושת אחיו הירושאות וכולנו גרנו בדירה חדר אחד. כאשר נישأتي לא היה לי מושג מה זה וסת ומה הם חמי מין ולכנ פחדתי מאד מבעל. במשך שנתיים הציקה חמוטי לאמי בטענה שאנני נכנסת להרין ומכאן שאני עקרה. במלאת לי 15 שנה הריתי בפעם הראשונה ואמי הכנה בגדים לתינוק (לבן או לבת) כמנג המוקם וערכה מסיבה לכבוד הבטחת בית. בה' באדר תרפ"ז 1927 נולד בנו הבכור אשר קראתי לו מימון. במשך 7 ימים היו אצלנו אורחים לפנوت ערבי וזה עד שהוכנס הזכר בבריתו של אברהם אבינו. ביום שלפני הברית היהת באהה היילדת ומתקבלת כסף מכל הקרים. בבורך השכם לפני התפילה נערכה הברית.

امي עזרה לי לטפל בילד כי לא היה לי מושג בדבר טיפול בילדים. הנתקתי את הילד ממשagna.

רואובן בחר אבי מתוך ספר התנ"ך. כאשר היה רואובן בן 6 חדשאים נפטרה אמי ואני נשארתי בודדה וחסרת אונס ועזרת בטיפול בילדיה השרה לי מאה.

ב-1932 נולדبني השלישי אלישע. וזה היה ילדי האחרון מפני שבعلي חלה במחלת מין ומאז לא הצליחתי להרות למורות שריצתי מאד ללדת בת.

העליה לאדן ישראל

הגייגים לזכרם

**מאת שמואל בן אור אביטל (אבותבול) הי"ד
בולדר. קולורדו. ארה"ב.**

מברא.

כאשר נתקשת ע"י הדודה מלכה נחמני לכתוב מילים מספר לזכרם של הבנים היקרים ז'יל, גל אדר' של מחשבות על ילדותו התעוורר بي, ורציתי לחתת תמונה ולו רק חלקית של המשפחה הענפה שלנו אשר הולידה מתוכה חומר אנושי ברוך מורה, ובאויריה המיווחדת בה גדلت שחייתה איחודה לכל המשפחה, אותה משפחה אשר הורישה את תרבות אהבת האל והאדם והבריה עד היום הזה.

בילדותי במרוקו גידלתי במשפחה רבת תרבות ועתירת רוח המורשת הספרדית הדתית והאנושית כאחד. משפחתי גרה ברחוב אלבסטנה 285 (ירושלים הקטנה). רחוב בעל צורה מ�팅לת נחיש וצר, הסבא יקיר המשפחה רבי אליהו יעקב אביטבול זיל גר בקומת הקרקע כולה, ומשפחתיו בת השבעה נפשות גרה בחדר אוירן מידות בקוממה הראשונה. בחדר זה זרמו החיים לאיתם, בעבודה שבבל היומית, בלימוד תורה, בשבת ובמוסדים, בחלום הגדול של הగאולה וציפיה תמידית לבוא המשיח, ויחד עם זה דאגות היום-יום של הקיום מבחינה מעשית ורוחנית מבקשת אחת באויריה זו גידلت בחומרם של חיים רוחניים ועширניים, ובבית הספר תלמוד תורה „אם הבנים“ בו למדתי כצמחי בעל גרען מואצה ופוריה.

הסביר היקר, רב הפעלים בקהילה, היה הרוח החיה בקון המשפחה ממנה ינקתי תשעים ותשעה קבין של חכמת חיים, וסיפוריו המופלאים על השכינה והעולםות העליונים. הרוחיה את לחמו ביגיע כפיו, בעוד הוא כותש את ענבי היין ברגilio ובין כתישה לכתישה יושב לנוח בחצר על אבן ענקית וספר הזוהר הקדוש בידו, ואזני כולה קשבת לкриיאתו והסבירו, הוא היה תמיד עוסק במשהו, קורא, לומד, עובד, לוחש, אף פעם לא ראיינו ללא מעשה כלשהו, תמיד בדיוקותו כאילו קשוו בקשר בלתי נראה לבוראו. ובדוגמתו המופתית למדתי ממנה, ולא רק במילים, הדוגמא המעשית שלו לחיים מאושרים ומאוננים של עשייה רוחנית וגופנית.

הימים ימי שנות הארבעים ומה שידעת מהמלחמה העולמית, חדרים השוכנים עם גרות, פחות יציאה מחוץ לבית, ולכלת כל יום לבית הספר עם בגדים שחורים כמו כל ילדי מרוקו או, לקרה הרבה בספריה התהילים, ולהתפלל להצלחה אחיה ובני עמי הנמקים במחנות הריכוז באירופה הכבושה. צערם לימים חשתינו שהותכים מעצמי ובשרי בגוף בני עמי. ידעת אז כאילו העולם הוא על סף הכליוון והחדלון. התסיסה לעליה לאرض בעיצומה והפעילותות לכך מורגשת בסודיותה בין המבוגרים. ידעת מאבא שיש לנו דודה בירושלים שעלהה לארץ ישראל בשנות שלושים עוד לפני התעوروות הנוכחית בקרב בני הקהילה. זה היה הקשר החיווי והישיר שהיה לנו עם ארץ ישראל. לימוד ודיבור השפה העברית היה חלק חשוב בתכנית הלימודים ב, אמ' הבנים" (תלמוד תורה).

פרק שלישי –

לבעלי היתה בארץ ישראל אהות. בעלי וגויסו היו מתכבלים וכן החלה התעניניות של בעלי בעלי לארץ ישראל. מאוחר יותר נרשם לעלייה, בסוכנות היו מקבלים מועמדים לעלייה רק אם לא עברו את גיל 35 ואם היה להם מקצוע. בעלי שליח יד במקצועות שונים - פחח, שרברב וסיד, היה מועמד מתאים. לאחר שנה קיבל מכתב שהתקבל לעלייה. התחלנו להתכונן לעלייה לארץ. מכרנו רהיטים ואת החנות של בעלי. הייתה חולמת תמיד על ארץ ישראל ובתיה.

אחר הגענו ללוד ושם החלפנו רכבת לירושלים בעזה קרוב משפחה עשיר. לאחר שעברנו דרך פז ותנגייר עליינו ביום שני לשיפון האניה הפנית במצרים גיברלטר. בני היי בני 8-6-4.

החיים בארץ ישראל

פרק רביעי -

בארץ שלטו אז האנגלים. תקופת המנדט. בירושלים קיבלה אוטגנו משפחתו של בעל לאהר שקיבלו את המברך שלחנו להם ממצרים, התארחנו בביתה של גיסתי ועימם שהינו ביום היפורים, אחרי סוכות השגנו דירת 2 חדרים ומטבח בעיר העתיקה מפני שהמחיירים שם היו זולים, וזה עד אשר בעלי השיג עבודה. שכיר הדירה היה בגובה של 50 אג' בחודש. קניינו רהיטים כלים ומאת ילדים בשם בית הספר לאדם הקפראדים הלאיים.

בעל החל לעבוד כפועל סוג א' בשרכבות וScarco היה 25 גrown ליום. מידי שבת הייתו אופה לכמ' במאפייה המרכזית ואת החמין של שבת שמי בתגורר המשותף לכל השכונות. במשך שנה גרנו בעיר העתיקה עד אשר החלו הפרעות ביוזדים בתקופת ההגנה, ודם רב נשפר. בעיר העתיקה היו מעט מוד' יהודים ולבן החלטנו לעبور ממש בسنة 1936 יצאנו מוחמת העיר העתיקה ועברנו לחדר קטן "בשער-פינה" שהיתה שכונה של תימנים, בקרבת האחות של בעל. שנתנאים גרנו שם. בעל שכר חנות ועבד בפחים. את הילדים רשתי לבית הספר אליאנס (כל ישראל חברים). לבעל לא הייתה

45

מכתב שבא הצעיר ליה לא להזדהר לעריקו
אלא להשתאר בארץ ישראלי - בחריטה זו.

— 3 —

Photographie du titulaire et, le cas échéant, photographie des enfants qui l'accompagnent.

Signature du titulaire,

N° 151427 AE

SIGNALEMENT	
Taille :	1 m
Cheveux :	garnement
Sourcils :	"
Front :	large
Yeux :	marron
Nez :	allongé
Bouche :	large
Barbe :	—
Menton :	—
Visage :	oval
Teint :	clair
Signes particuliers :	/
Accompagné de	(nombre) enfants
Nom	Prénoms
	Date de naissance

Traduction du texte en judéo-arabe ci-contre

Par devant nous ont témoigné Yahia fils de Messod Attia et Salomon fils de Jacob Charbit, tous deux demeurant à Sefrou qu'ils savent que Acher fils de Mardoché Nahmani, demeurant à Sefrou, est mariée avec Sutana fille d'Eliahou Abitbol, dit Tobali de Sefrou et qu'il a, de cette femme, trois enfants, Mimoune, Ruben et Elisha. Ici finit leur témoignage. En foi de quoi nous apposons nos signatures ci-dessous, à Sefrou le dix neuf du mois Ab de l'an cinq mille six cent quatre vingt quinze de la Crédation, 18 Aout 1935. Pris la présente copie du registre des Actes Originaux, tome 3, page 27, acte N° 536. - Signé Josué Amram Zecri, Mellah Sefrou N° 28 et David Messod Obadia, Mellah Sefrou N° 159. Les signatures des notaires ci-dessus sont authentiques. Signé Abba Elbaz (Grand Rabbin). -----

Vu pour la légalisation de la si
de Monsieur Bayon Moïse

our traduction conforme
Fes le 20 Aout 1935

Le traducteur

apposée en courroie et connue
ainsi que l'identité du signataire.

Fès, le 20 Août 1988

P. le Chef des Services Muni

פרק חמישי:

פכטב מתקונית טאליה איבאטו.

ביום בו הוחלט האורים על הקמת מדינת ישראל הייתה שמחה גדולה בארץ אך ברגע שהאנגלים יצאו את הארץ החלה המלחמה ובנגי היו בין הראשונים שנלקחו לקרב במשך כחודש היינו במקלט בשל הפגוזות על ירושלים. מימון היה במחנה, "שנלר" וראובן היה בוגש עציון. אני שמעתי על הקרבנות בגוש עציון ודאגתי מאד. ראובן היה שמח מאד ללבת לצבא. תמיד היה מרימים את ידו ואומר "כולנו לעזרת העם". הוא נפל בגוש עציון בשנת 1948.

מיומן ידע שרואובן נפל ולא רצה לומר לי עד ששםענו שגוש עזיזון נכבש עיי' היגיון וכל חילינו נפלו. גם לאחר ידיעה זו לא קיבלנו הودעה רשמית על מותו. רק כאשר חזרה בחורה אחת מבני הירדנים היא סיירה שרואובן היה בשמירה בעמדת גנורה עלייו כדור בהתקפת הירדנים והיא גם ציינה לנו את יום מותו, 13.5.48. הוא היה קבור בגוש עזיזון שנחטאים עד שהיה משא ומתן עם הירדנים על החלפת גופות.

לאחר מותו של ראובן ביקשתי ממימון שישאר איתנו ולא יצא להלחם, אך הוא היה אומר לי... אם כל אחד ישאר מי ילחת באויב הנכנס לארץ". הוא נשאר עמננו שבוע במקלט ולאחר שבוע לצאת לביקור פגש במפקדו שאמר לו לשוב למחנה. הוא חזר למחנה שנדר. ביחד עם שישה בחורים היה מפעיל את המרגמתה.

באחד הימים כאשר הוא וחבריו טענו את המרגמה התפוצץ אחד הפוגעים שהיה כנראה סדוק ובני וחבריו מתו. בטרם מלאו 30 יום מפטרתו של רואבן. בערב יומםותו היחתית שיבוא מימון לאכול (היתה הקצבה של 150 גראם לחם שחור ובמhana לא היה אוכל) אך הוא לא הגיע. בוקר למחרת ישבתי לקרווא עיתון ובא איש אחד ואמר לי,, לכי לבית החולמים - ,,ביקור חולמים" לבקר את בנד הפטזע קשה'', אך אני אמרתי לו שלא יתכן שיקחו פצעו לביקור חולמים כי לשם לוקחים רק את ההרוגים. האיש התבלבב ואישר שבני מימון נפל

הודעתו לבורי והלכנו לבית החולים. בדרך היו הפצועות. האוויר היה רועי פגוזים אשר ירדו כמו גשם והרוחבות היו ריקים מאדם. כשהגענו ראנינו הלוויות רבות יצאות מבית החולים אך אפלו להלוויות לא היו באים אנשים כיפחדו מהפצעות.

ארגוני המתים היו מונחים במשאית אחד על השני כמו סחורה. בזמן האבל הינו במקלט ובאי הייתי חולה מאד ושכבתי במיטה ולא האמנתי שאКОם אי פעם ממיטה זו. לאחר כמה שנים חלה בעלי בשיתוק ולקחתו אותו לבית החולים. ביד אחת וברגאל אחת לא יכול לתקוף ובבית החולים הקלו עליו במקצת, מאוחר יותר החזירו אותו הביתה ובמשך 11 שנה שהייתה משותק טיפלתי בו. לאחר תקופה זו לכה בעלי במחלהות לב וריאות, רצתי שייאשפו אותו בבית חולים ".הדסה" אך הרופאים אמרו שיש להשאירו בבית וرك כאשר מצבו החמיר החזרתי אותו לבית החולים ושם נשאר עד שנפטר ב-2 ביוני 1961. 13 שנה מהיום בו נפטר מימון בני הבכור.

ל-1979 היינו נשואים במשך כמה חודשים והתברר לי שהוא הפק את עורו: הוא לא רצה שנגור בביתו למשך שעה לו בית ובזמן שהיה גר אצל התנתק שיבוא לבקר אותו בני משפחתי וידיו היה קמוחה.

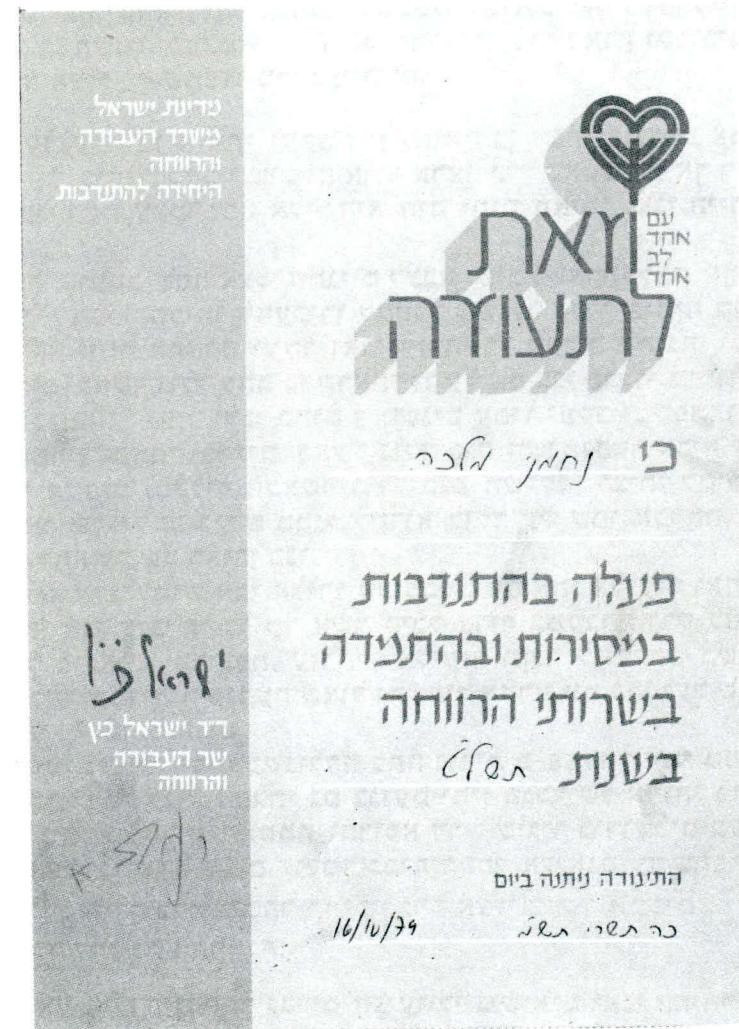
לפניהם התהנתני חשבתי שבನישואים ארווה נחת ובבדידות תפוג מעט, אך הצורך שעשה לי מכלוף גרוועות היו מהבדידות לכן החלטי להתגרש. סילקתי אותו מביתי ופניתי לעיר'ד שלחה לו מכתב שיבוא לתת לי גט או שייתן לי מזונות הוא היה קמץ לנכון העדיף לתת לי גט ואני ויתרתי על הכתובה והמזונות, החזרתי את דבריו ושילמתי את מחיר הגט ברבנות.

ב- 15.2.78 ניתן לי הגט ברבנות ואני מודה לאל שהצל אלתי ממנה. עתה חזרתי לחיים רגילים.

אני מעסיקה את עצמי בעשיית מצות והתנדבות בעירייה, בביקור חולמים וזקנים.

יא/ ואונט קי. מאו נחטן. קי. זק. קוֹ� אַמְרָג אַבְּאַנְרָה עַמְּן
טַמְּן אֶחָת רַמְּן מִתְּעֵשׂ וְקַפְּוָה מַלְּיָה פְּנַעַם קַעַנְתָּן
ולקבר דַּמְּן כְּלַגְכָּה פְּלַקְכָּס טַן מִהְרָה קַיְלָה כְּלַמְּבָבָה
עַמְּגָן, עַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן כְּלַמְּבָבָה
וְעַמְּגָן מַקְיָנוֹתָה וְעַמְּגָן בְּצַעֲגָל מַעֲמָלָנוֹתָה לְמַעַן וְעַמְּגָן
כְּגַעַז כְּבָק מַלְּקָן מַעֲמָלָנוֹתָה הַיְלָה וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן כְּגַעַז
עַמְּגָן סְבָב עַלְיָה וְעַמְּגָן כְּגַעַז כְּגַעַז
וְעַמְּגָן נְשָׁמָל כְּבָק צְמָתָה כְּנָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן
חַיָּה וְעַמְּגָן בְּזַמְּנָה וְעַמְּגָן בְּזַמְּנָה וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן
אַבְּגָן וְעַמְּגָן יְחֻמָּה,
וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן טַעַמְקָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן לְהַבָּה יְחֻמָּה אַבְּגָן.
בְּזַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן יְמָנָן, נְתַנְנוּתָה בְּאַק רַעֲמָרָה. מַתְנוֹת
כּוֹרְעָם כְּאֵרְכָּבָהָנוֹת לְאָנוֹ. מַעֲבָג. וְשָׁקָר כְּאֵרְכָּבָהָנוֹת
יְיָם וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן רַחֲנָן. וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן
הַיְלָה וְעַמְּגָן. וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן
רַגְּנָם, וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן
וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן בְּאַק רַעֲמָרָה וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן
וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן וְעַמְּגָן

מכتب תנדוטים על פועל הבן צ'ליז'ע
פְּאַלְעַזְד אַבְּיַטְלָל לְעַלְכָה רַחְמָן

אב אליה אביטבול

זיכרון נצח

ר' אליהו אביטבול. היה עמוד התוך בעיר תהלה צפרו וחשקו ומאורו להחזיק בלומדי תורה ובישיבות. לחזק הנិ ברכי דובנן דשלחי. תמרק בכל כחיו בישיבת עצ-חيم, והיה אחד מהבריה. שמנגה יצאו גдолוי תורה אשר הם חיים עדנה. רבניים רשותיים וחוובים. בלי להתגאות ובלי להתפאר. בתומו הילך. וכל כונתו לשומים. מתק ווחזיק בישיבת ת"ת אמר הבנים. אל תקרי בניים. אלא בונים. אימץ וחזק ועדוד תלמידים במוסד השכל. מחיר ותמורה, ביתו היתה פتوחה לרווחה. וקבעם בשמחה. ביתו בית ועד לחכמים. ובצלו מערבים ומשכימים. קבע מקום מיוחד בביתו נקי וטוב לאורהיים. תלמידי חכמים אברכים כפרחים. קבע שיעורי תורה בביתו כל היום. לזקן וישיש יום יום. לחדר חידושים. ולפרש פירושים. לחדר שכלים. באגדה ובהלכה מהללים. בספר פנים יפות השקן ומעינו. לכדם באוכל ומשקה על השבונו. לכבדם בשמחה. לסעוד אתו כל ארוחה. בביתו גרו רבניים ומחנכים בת"ת ואצלו היתה אורחה. פור נתן לאבונאים במחשובות רעננים. כיבד לומדי ישיבות. ובלבו הטוב החזק להבות להבת אור תורה.

ר. אליהו. נאה ויאה במעשו היקרים. ופעולותיו הסגוליות והיקרים. מיום דעתו אותו. התורה היא מגמותו. בקר וערב הצהרים. ספר תורה בידו ובו תקוות עינים. שם לילות כימיים. להשתעשע בדבריה הנעים. אוזר כగבור חלציו לעודר השחר. זמן טוב ומובהר. אשר בו ישפרק זקון לחש. וככאב רבים הוא כאב וחש. ללימוד סדר תקון חצות. ובו את ה' לרצונות. לימוד משניות וזהירות ותחלים. בס מגביר חיללים. ובנעימים קול נעים שר בקשות לפניו תפלה. אשר מהם נודף ריח בושם תהילה. כולם אומר כבוד. ובחרה לה' הוא עובד. זומרתו ברנה ורעדה. ברמ"ח אבריו קב' ה' לייחדא. רענן בתפילה רענן בלימודו. וכך פעם לא עצר גשם צעדו. אחרי תפלו ממשיך בלימוד זמנו ועתה. למדוד חוק לישראלי ברבים. עם אנשי שם המיעודים. ר' אליהו ! נהנה מגיעו כל ימי חיותו. מבית הרשות אשר על יד ביתו. עד לפני הארץ עלותו. חבר היה בבידור חולים. חברה אשר יייפל. דאגה לחולה העניים והדללים. לחת להם תרגגול לשבעע. חלב ואורז וסוכר יום לשבוע. ביקרו וופט חנים בתיותם. לבדוק אבריהם ולבוא לעזרתם. ותרופות חנים מבית מרקחת של החברה. לספק תרופות ועזרה. וגם החולה זוקק לניטותה. על אמבולנס החברה יסע אוורו לו וורתה.

ר' אליהו תמרק בחברת מושב זקנים. לבא לעוזרות בשמחה ורננים. חבר היה בחברת לומדי תהילים. לתמוך בהם גבוליים. היה אחד מהבריה קדישא לרחוץ מתים. שלא על מנת לקבל פרס בכל זמנים ועתים.

המנוח ! היה עושה בחדר אלול תקון כרת בביתו. רץ וזריז בזה הוא ורעיתו. בלבד האשמורה מזמן לbijתו עם רב ותלמידי חכמים. ותומך בהם בכספי ודמים. קהן גדול הוזמן והחוצאות ידו בצלחת לא טמן. ואחרי תפילה סעודה נאה בלי הגבללה.

שר הבטחון

יקירין

חלפה שנה נוספת, בדרך הבלתי והתקוות של העם בישראל. בשנה זו צענו כבודת דרך בשבייל השלים. דגל ישראל מתנוסס בבירת מצרים. שגריר מצרים הגיע כתוב האמנה בירושלים. מטוסים ישראלים נוחתים בקHIR ומצרים בלבד. משלחנות כלכליות בודקות אפשרות להסכם דו-צדדיים. איפה איש מופיע עדיין מעל הסכם השלום ושני הצדדים עושים למען פיזורו.

עם זאת אל לנו לשכוה, כי הסכם זה אמנה נחתם עם הגודלה בארץות ערב, ואולם לא עם כל ארץ ערבית, בczפונו ובמזרחה נרकמות מזימות להתנצל לקיומו. הם, שכנוינו אלה, טרם למדו שלמה אינה כדאית. שאת החרב, הטנק, המטוס והטייל יש להחליף בשולחן דיןינו, וצבא-הגנה לישראל מהויה, כפי שהיא בעבר, חומת מגן, שבזכות עצמותו וחוסנו יכולים אנו לחזור בעקשות לשלום, גם בczפונו וגם במזרחה.

בבבליון וקראת ישועה חותמתין ושורירן תhillah".
אבל, מעיטה תחילתה תחת רוח כהה. לא ישמע עוד חמס הארץ, שוד ושבור
העם, כמו אמר הנביא: "לשומ לאבל ציון לחת להם פאר תחת אפה, שמן תחת
ביבום הזכרון הזה נישא מבתו לימים יבואו ונזקור ברטע, גאה ויגונ את יקירי

יום הזיכרון תש"ס

କବିତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

אחולים לבבאים ושפע ברכות

לשנה החדשה

ט'ז

מיטון נחמני

ירושלים

כְּרָלִים
בְּדִיכָה
שְׁחַדְמִים
יְיַצְרָן
בְּבֵית הַדָּת

ועל על המכוניות. לפניות ערבי שודר המברך האחרון ממושאות-יצחק: „הנשים והגברים נשחים לחרון. הצעדים מועברים לבייתם. בזה נגמרה פרשת גוש-עציון. הלילה לא יהיה עוד כאן.“

פרשת גוש-עציון תמה, לאחר חמישה חודשים מצור רצוף 240 ימים. לאחר הכניעה, פרצו לגוש המוני ערבים, שנאספו מכל הקרים בהרי חברון, בזוו, שדרון, ירושה על זה ועל זה והעלו את הבתים באש. ובאותה שעה, שבת הירון דוד בוגוריון במויאאו תל-אביב על הקמתה של מדינת-ישראל, הוביל 280 שבוי עציון, ב-„מסע נצחון“ בחרובות חברון, כשהושיבו העיר צמאי הדם מניטים להסתער עליהם וולצחים, ואילו חיליו הlagenio מגינים עליהם בעוז ויריהם על ההמון.

מחברון ובית-ההתקומם הובאו השבויים אל מחנה השבי באום-אלג'מל שליד מפרק (סמור לאגול עירק-ירדן). תשעה חדשים שהיו המגנים בשבי, ולאחר שחורום הקימו ישובים חדשים בארץ — את ניר-עציון בהרי הכרמל, מושאות-יצחק ועיז'צ'רים באור שפר ורבדים בעמק-שורק.

בראשית תשי' התיר הlagenio הערבי לנציגי הרבנות הצבאית לברק בגוש-עציון ולהעביר את עצמות הנופלים לים לקבר ישראל. הרב הצבאי הראשי שלמה גורן הגיע עם חבר עוריו גנערק מבצע ליקוט עצי' מוות. בכ"ה בחשוון התשי' הובאו הנופלים למנוחת עלומים בביתה העלמי הצבאי בהר-הרצל.

כל סיכוי להמשיך ולהילחם, והוחלט להציג לפחות את היי המגנים. מפקד הכפר יצא לנחל משא וממן עם האובי, אך הוא נורה ונפל. שרידי הלוחמים קיבלו הוראה להפסיק את האש. הם נאטו משביב לבונקר המפץ קדה, מיקפים ערבים מכל ערך. ואו, לאחר ששלם ערבי צילם את הגינענים, התחילה קרבי-מצודה אחורון.

איש מן המגנים לא נותר לספר על אחריותם של מגני כפר-עציון; אך מקרים ערביים מסוימים שנעו רצ' קרב מעמידה לעמידה. 20 בחורות שנמצאו בובונקר, איבדו עצמן בנראיה לזרעת. אפסות משולבנית עשו על בתיה הכהר ועסוק בשוד. בין מגני כפר-עציון נותרו רק ארבעה נחויים; שניים ניצלו על ידי ערבי זקן שלא נתן לנגוע בהם ומסרתם לידי קצין הlagenio. חבר משק אחד הסתר ברעם וסיפר שם חסיכה היה בזחלה למשדי אות-יצחק וסיפר על אהרכיה של „מלכה“ (שם-הזען של כפר-עציון); וקשירות אחת ניצלה על ידי עזין לאג'ון.

משנודע בירושלים אחריותם של מגני כפר-עציון נערך משא וממן קדחתני עם הlagenio באמצעות הצלב האדום. לאחר החזות הודיע מטה ה„הגנה“ בירושלים כי הושגה שביתת-גנשך; ההצעה והנשיס יוחזו לירוי שליש ואילו הלוחמים ילכו לשבי. לעומת זאת, יוס ששי, ח' באיר, הגיעו אוטובוסים למחרת, יוס ששי, ח' באיר, הגיעו אוטובוסים ומישאות של הlagenio אל שלושת ישובי הגוש הנורומי. הלוחמים העייפים הניחו את נשקם (שוחב ברכוב)

תעודת סמל ההגנה

מספר הסמל והתעודה ח/ 163

שם המשפחה *גלאם*
שם פרטי *אלמן*
שם האב *אלמן*
מקום לידה *תל-אביב*
שם לידה *תל-אביב*
שם עליה *תל-אביב*
שם כניסה להגנה *תל-אביב*
נתון ב-*26.5.1948* בתאריך *12.5.1948*

מעצצת סניף ארגון
חברי ההגנה

נפל ב-*26.5.1948* (ב-*26.5.1948*)
בתאריך *2.6.1948*

תעודת סמל ההגנה

מספר הסמל והתעודה ח/ 162

שם המשפחה *גלאם*
שם פרטי *אלמן*
שם האב *אלמן*
מקום לידה *תל-אביב*
שם לידה *תל-אביב*
שם עליה *תל-אביב*
שם כניסה להגנה *תל-אביב*
נתון ב-*26.5.1948* בתאריך *26.5.1948*

מועדת סניף ארגון
חברי ההגנה

נפל ב-*26.5.1948* (ב-*26.5.1948*)
בתאריך *2.6.1948*

24. 6. 48

2

One can lift or raise

200

THIS IS AN AREA OF SPECIAL

הנ' כו' קחן ובק' ח' ימויים נצט' נ' נס' נס' נס' נס'

הַמִּזְבֵּחַ

Ronald Hobart

1

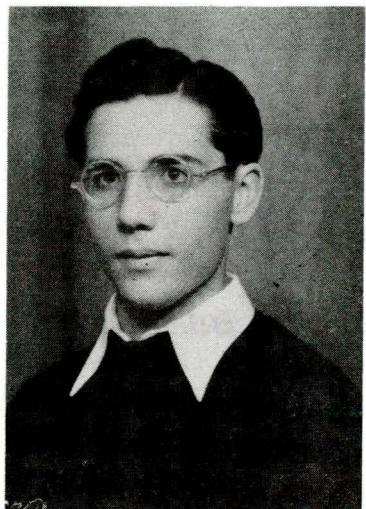
גנרטור פיסי

100/84

1, year 1 / 2160

הכתבות ג'וֹתְּבָאַסְטָן גִּילְעָדָן גִּילְעָדָן

אגדות רוחן | כתבות

בוחן ראובן

בחמני ראובן

בן אשר ומלכה (סולטנה) נולד ביום ז' בשבט תר"ץ 1930. 5.2.1930 בעיר ספרו שבמרוקו. עלה ארץ-ישראל ב-1935, למד בבית ספר כי"ח ובבית ספר רטיסבון בירושלים. עבד שנה וחצי בצדנורה הבריטית אחר כך למד את מלאכת הספרות ועסק בה. הדריך ילדים ב"גן השעשועים". היה חבר ההגנה. משאות נפשו: קיבוץ גלויות ועלית יהודית מרוקו. במלחמת השחרור נשלח לים המלח לשלווה חודשים. אחר כך נשלח לעוזרת גוש עציון הוא נפל עם נפילת גוש עציון ב-13.5.1948 באירן תש"ח, ונשאר קבור שם עד שבעה ימים לאחר מכן עברה להר הרצל בירושלים.

passed away
after four

Barbara Hobson

• 11752

15/30-

לתשומת לב מקבל מכתב זה

אם האיש שאליו מזעך
מכתב זה עבר לדירה אחרת
או עזב את העיר, חובה על
שכניו או קרוביו להודיעו על
כך לתחנת הגיוס האזרית
הנזכרת בגוף המכתב.

הסוכנות היהודית
לכנסת ישראל בא"י
הוועד הלאומי

מרכז המפקד לשירות העם
ירושלים, רח' בני יהודה 7 — טלפון 2749

לכבוד

שם המשפחה

ר' פולין

שם הפרט

ר' פולין בנו של ר' פולין

הכתובת

השכונה, הרובע, הנחלות, החצר, בית

ירושלים

צו התיצבות

בתוקף צו הגיוס שהוכרז על ידי הנהלת הסוכנות היהודית והנגאלת
הוועד הלאומי לכנסת ישראל בא"י ביום כ"ב כסלו תש"ח (16.12.47) קרא אֶת־צְוֹ אַתָּא
גבר ואשה בישוב בין הגילים 17—25 להתייצב לקראות התגייסותם לתקמידת
אשר יוטל עליהם על ידי מרכז המפקד לשירות העם.

בהתאם לצו זה עלייך להתייצב בתחנת גיוס האזרחית

ב אן 130 (אנו 130)

בץ חיים ייטריך טב תש"ח (1.1.48) נסן טב תש"ח
הבא את תעודה הלידה או תעודה אחרת המוכיחה את תאריך הלידה.

התיצבות — חובה!

יהודי שהצוו חל עלייך, חייב להענות לצו ללא כל דחווי!
שמור על צו התיצבות זה והבא אותו אתך לתחנת הגיוס האזרחית.
זכור כי בר תלויים בטחון היישוב והגשמה המדינה העברית!

(—) מ. איזנשטיין   (—) י. טשרנוביץ   (—) אהרן חיים כהן

ויר'   סגן י"ר   מוכיר כבוד

מרכז המפקד לשירות העם בירושלים

המפקד לשירות העם, ירושלים.

.12.000—1/48.

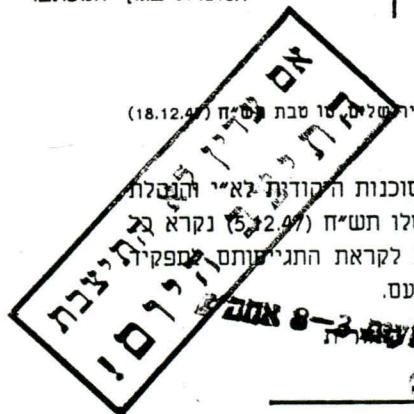

11751

15/30

لتשומת לב מקבל מכתב זה

אם האיש שאליו מועד
מכתב זה עבר לדירה אחרת
או עזב את העיר, חובה על
שכניו או קרוביו להודיעו על
כך לתחנת הגיוס האזרחית
הנזכרת בגוף המכתב.

הוועד הלאומי
לכנסת ישראל בא"י
מרכז המפקד לשירות העם
ירושלים, רח' בני יהודה 7 — טלפון 2749

לכבוד .....
שם המשפחה .....
שם הפרט .....
הכתובת .....
ה scavona, הרבע, תחלה, החצר, בית
ירושלים

צו התיצבות

בתקופ צו הגיוס שהוכרז על ידי הנהלת הסוכנות והקוזט גא"י (התקנות
הוועד הלאומי לכנסת ישראל בא"י ביום כ"ב כסלו תש"ה (1947) נקרא גב
גבר ואשה בישוב בין הגלים 17—25 להתייצב לקראת התגבורותם (ספקודים
אשר יוטל עליהם עליידי מרכז המפקד לשירות העם).

בהתאם לצו זה עליך להתייצב בתחנת הרכבת הדר

ב אולן אלון

יום חמינט עספין ספטמבר 1948 בין השעות 1-5 בבוקר
הבא אתך את תעודה הלידה או תעודה אחרת המוכיחת את תאריך הלידה.

התיצבות — חובה!

יהודי שהצוו חל עליו, חייב להענות לצו ללא כל דחווי!
שמור על צו התיצבות זה והבא אותו א�ך לתחנת הגיוס האזרחית.
זכור כי בר תלויים בוחנן היישוב והגשמת המדינה העברית!

(—) מ. איזנשטייט (—) י. טשרנוביץ (—) אהרן חיים כהן

יורם סגן יורם מזכיר כבוד

מרכז המפקד לשירות העם בירושלים

המפקד לשירות העם, ירושלים

.12.000—1/48

משרד הבטחון - אגף כח אדם

המחלקה להנצחת החיל

אישור

הננו מאשרים בזאת

כי ..... דיל .....

בו ..... וואלה וואלה וואלה

נפל ביום ..... עיר ..... ינואר 1948

1948.1.10

הובא למנוחת עולמים בבית הקברות

הגר-הירק - ירושלים

מחלקת המחלקה

ק. 30524 ס. 30524 מס' אורך

לזכר בניים שנפלו

נחמני מימון

מתוך ספר זיכור – של מלחת השחרור

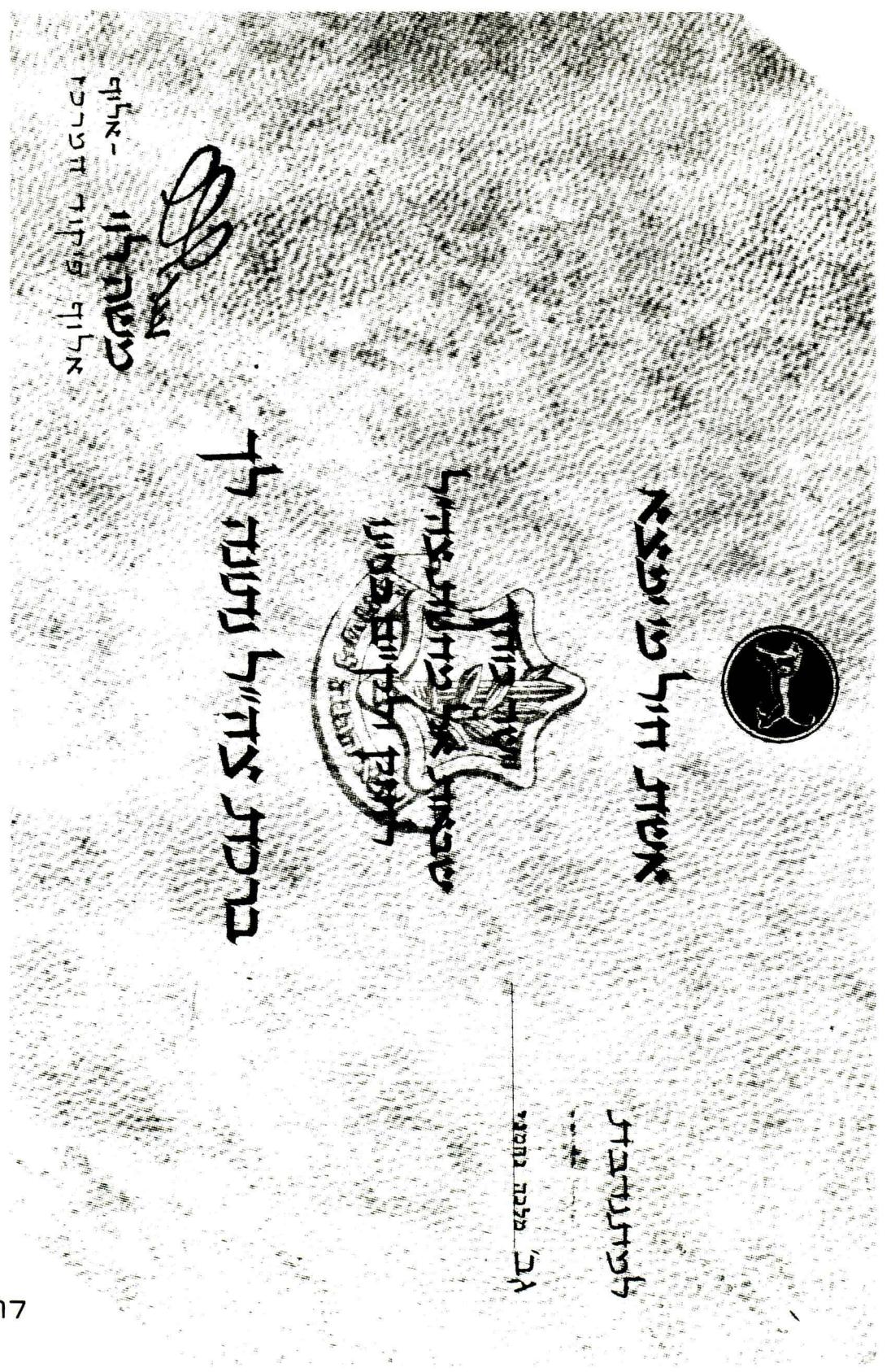
נחמני מימון

בן אשר ומלכה (סולטנה) נולד ביום ל' בשבט תרע"ז 1927. בעיר ספרו שבמרוקו, עליה ארץ באוגוסט 1935.

למד בבית הספר כל ישראל חכמים (אליאנס) בירושלים. עבד כמכונאי דפוס מומחה בבית הדפוס „מוריה“ ותמך במשפחה.

חבר הנעור העובד, עשה זמן קצר בהכשרה בקיבוץ „רבביבים“. מגיל 15 היה חבר ההגנה. בתחילת מלחמת השחרור היה בן 18, התגייס לצה"ל ומילא תפקיד של רם"מ השתף בפעולות קרב רבות בסביבות ירושלים, ליווה את המשוריינים העולים להר הצלפים עם האספקה והתחמושת המוברחת להדסה ולאוניברסיטה הנצורה. פעם הותקף המשוריין בו נסע עם ארבעה חברים מלאוים אחרים. הם השיבו אש. החברים נפלו על ידו ובנס הוא נשאר בחים יחידי, אך עמד ולחם בגבורה עד אשר הגיעו תגבורת והוציאה את המשוריין על כל האספקה והנשק שבו. הוא שכב בבית החולים שבע ימים. היה פצוע קל ולאחר מכן חזר לתפקידו. שירות בגדר מורה, נפגע ונפל בהתקפות פגנו ליד המרגמה. במחנה שנלך ליד ירושלים. הוא ושלושה החברים ביום 2.6.1948, ביום כ"ח באלוול תש"י 10.9.1950 הועבר למנוחת עולמים להר הרצל בירושלים. בן 22 היה בנופלו.

המנוח ! רוב מעשיו בשותפות עם רבקה הצדקה. אשתו אשר בעורקה וגופה במצותן מוצקת. אשר הסכימה אותו עמו לכל דבר שבקדושה. כל אמרתו חיש עיטה. והיא הייתה חברת הנשיאות לנשים צדקניות בתלמוד תורה. אם-הבנות. אשר ממנה יצאו מאות תלמידים ורבנים. היא הייתה ממוקר ושורש טוב. וכל מצוה לה החטוב תחתוב. ברוכה הייתה במעשהיה עם נשים צדקניות. במתוך לשונה ובהדרכתה לחיק גביה ונפש רעבה להחיות. חיל ריק נשאר במוותה. ועלתה לעולם רוחנית לקבל שכר פועלתה.

המנוח ! עליה בכחות עצמו בשנותיו האחראונות בימי השיבת. לשכנון כבוד בארץנו בחיבת. עזב רכשו והוננו בשמחה. וגר בארץ בלי יגון ואנחה. דר בשיכון צר' ידים. במטבח אשר היה לו בעדי עדים. שכח ביתו בשתי קומות עם כל הדרכו. ו依ופיו והדרכו. וכשבקרתו בירושלים. לא כהתה עיננו לא נס ליהו יפה עינאים. עוד גינטו היה. ונפש טוב רוויה. ולשאלתי למה לך ? כדי לקיים מצות ונתעתם בארץ ענה לי כי הברכה. והוסיף לאמור: בארץ כל יהודי מקיים מצות יישוב הארץ הנסוכה. וכן העובד בטורייה. מקדש שם הויה והיה. גם הבנאי גם האכר. יש לך שכר. גם השומר בגבולות. יש לו מצות כחbillות. בדברו אליו היה רענן ושופע רצון טוב. כנאה לשמו הטוב. וגופו מלא מרץ לחייבת הארץ. להלן שכוןשמי ערך. נפטר בשיבת טובה. ובסתלקותו כל מכיריו נפשם DAGA. השair אחורי בניים אצילים. בניים ברושים ומהוללים. יהיה זכרו ברוך ותנצב'ה.

התנו המנוח אשר נחמני ז"ל היה אדם תם ויישר יראו אלהים וסר מרע. ביתו פתוח לרוחה. במשאות ואrhoחה. בעלייה הגדולה ממרוקו בשנת 1948. כל חיל כל רוק נמצאת בכיסו כתבת של נחמני. וכשבאים מקבלם בסבר פנים יפות ובשמחה. אורחים בעשרות ביתו. ורצון ושמחה אותו. בעל מדות ישרות. ומוצאות רבות. המנוח הלך לבית עולמו והשאר בניים רוחניים חבילות חבילות. אגודות אגדות. זכרונו לברכה. הכל עשה בעזרת אשתו מלכה. תבדל לחיים טובים. אשר שאה הוד פועלותיה. מהויריה ילדותה. צעדה וצעדת בדרכם. ובכל מהלכם. מازע ועד היום ביתה פתוח לרוחה. בלב טוב ונפש שמחה. עוזרת לזרות לבנות בית נאמן. במתוך צוף ומין. אשת חיל עטרת בעלה. זך ויישר פעולה.

אשר נחמני ! עליה ארצתה עם 3 ילדים. אשר בשנים האחראונות. אל שאגנות. אנחות רבות יגון וצער ועיניהם דם זורמות. כי בנם הקטן אלישע ז"ל נפטר בגיל 10 שנים. והיקרים שלהם ראוון ומימון נפלו בקרב בשנת 1948 על אדמת המולדת. מתו מות גבורים. ומסרו עצם על קידוש השם. דם הנשפך. הוא כדם קרבן עולה. ונפחו נפשם בקדושה וטהרה. והם יבקשו רחמים על משפחותם ועם וחילוי צבא הגנה לישראל. יהיה זכרם ברוך ותנצב'ה.

הוריהם השכולים. למרות כאבם וצערם. קיבלו גזירות הבורא ברצון טוב ובהבלגה. ועם כל זה. המשיכו בהכנסת אורחים يوم יום. וتبדל לחיים מלכה אם. עודנה משכיה בಗמילות הסדרים לכל הפונה אליה. ומחלקת צדקה בהפרזה לבתי כנסיות ולגזוקים. יהיה רצון תבורך מפי עליון באורך ימים ובבריאות מתמדת. וגם עד זקנה ושבה ה' לא יעזבינה ותזכה לגואלה שלימה בקרוב אמן.

לבד

פרק שישי -

נשארתי בודדה בל' ילדים ובלי בעל. גם משפחה לא הייתה לי בארץ. מדי שנה אני
עורכת אזכורות ולימוד לזכור יקרים.
לבשתי שחורים על בני ובעלי במשך 12 שנים. היותי בוכה יום ולילה עד שראיתי
התקלה וכמעט התעוורת - אלמלא עברתי 6 ניתוחים בעיניים. נחמתי היחידה
היתה הקמת מדינת ישראל, ידעת שבני לא נפלו לשוא כי אם למען מטרת געלת זר.
באوها שנה, השניה לעצמאות ישראל החל העליה לארץ וקורובי משפחתי היו
באים להארה אצל' עד שמעצאו מקום מגוריים.

בשנת 1962 עלה בן אחותי יעקב דהן (שהיה בן שנתיים בmoment אמו שמחה) אשר מازן מותה הייתה כותבת לאביו שישלח אותה ארצה כדי שאטפל בו אך רק כשהגיעו לגיל בגרות על דעת עצמו ובה אל. הוא היה יתום מאימו ואני הייתה עירית ולכון אמאחתי אותו בבו.

לאחר שנה שיעקב שהה אצל הוגו לצבא ושוב נשארתי לבד. אך לאחר שכחבתי מכתבים רבים לצבא הסכימו להעבירו למחלנה „שנלר“ כדי שייהי קרוב לבית ויובה כל ערבית, מאוחר יותר התארס יעקב ואני עזורי לו לעורוך החתונה. יעקב ואשתו גרו אצלם כ-3 שנים, כאשר נולד להם בן קראתי לו על שם בני הבכור מימון ובמשך 3 שנים אלו גרנו כולם בחדר אחד ולכן בתום 3 השנים עברו יעקב ומשפחתו לגור במעברה. אך הקשר נשמר בשבתו ובחגיהם. כאשר נולד בנים השני נפטר אביה של שולחה אשתו. לכן קראו לו מקסים (מכלוף), כאשר נולד בנים השלישי רציתי לקוראו על שם בני ראובן אך אביו של יעקב ביקש ממני לקרוא לילד על שמו אברהם, רק כאשר נולד בנים הרביעי נקרא על שם ראובן בני.

בשנת 1951 עלה לארץ אביה אליעזר, עם אחיו אליעזר ואחוותי יעל ווינה, בהיותו בן 80. אני טיפולתי בו עד אשר קיבל צריף במעברת ורקר לאחר מכן מכאן הועבר לשיכון. בגלל בריאותו הרופפת, עזרתי לאלייעזר וחנה להתחנן. כשהיה אביה בן 78 נפטר ונזכר בהר המנוחות בגבעת שואול והשאר אחורי את בתו יעל שבאה לגור איתי, שעובדת ולמדת עד שמתה.

לلمוד במדרשה לתזונה התתניתה. מאוחר יותר נישאה יעל וכשנולדה בתה נורית ב-1958 הייתה מטפלת בה כי יעל עבדה, עד כההלהכה לגן. טיפולתי גם בגעום ימין הנכד של אחותי רחל שגרה במגדל העמק. געום סבל ממחלות האסמה והרופא דרש שיגור בירושלים בשל האויר הצח. הוא התגורר אצללי במשך 4 שנים, ולמד בבית הספר אליאנס עד שהבריא ווחזר למגדל העמק. כשנורית למדה בבית הספר התיכון גרה אצללי במשך 4 שנים. ולאחר סיום

שוב נשארתי בודדה ומספר גברים היצעו לי נישואים ואני דחיתי אותם. אחד מהם היה מכלוף שנראה לי רציני היה מבקר אצלם במשך כשבה. נישאתי לו בחודש אוגוסט

لِهِ مَنْ وَلِيَّ دُرْعَةٍ عَذَّبَهُ كُلُّ شَيْءٍ .

لمسنگر دم پندوچهان چر، اف درجهان دخادرل مسح.

עמ' מערת ביר גורן', ועוד עלייה ורשותה לשבוב כנין. ס'.

וְעַלְמָה בְּכָבֵד מִן הַרְמָנוֹת אֲתָה גָּשֵׁךְ לְעַמְקָה שֶׁרְבָּלוֹת מִלְּבָד ۲۶.۵.۶.

لهم لعلك و لكى ، اذ بلجت و لم تمه . رب اركب رايم .
أبا سعيد خدرا ، يا رب اركب رايم .

وَكَمْ بَلَىٰ مِنْ مُرَبِّكُمْ لَيْلَةٍ وَكَمْ يَعْجَلُ لَيْلَةٍ سَرِقَتْ لَيْلَةٍ .

دیواره های خود را بگیرید و آنها را در مکانی که می خواهید نصب کنید.

وَسُبْرَةٍ وَكُوكُوكِيٍّ وَمُرْتَدِجٍ وَرَجَانٍ وَزَبَرْجَدٍ وَعَوْنَدِرْجَوٍ تَكَاهُ مَاهٌ

وَمُؤْمِنٍ بِكُلِّ دِينٍ فِي دِينِهِ وَمُؤْمِنٍ بِكُلِّ دِينٍ فِي دِينِهِ

لکه که از آنها می‌گذرد و درینجا نمایند و درینجا نمایند و درینجا نمایند

وَمِنْهُمْ مَنْ يَرْجُو أَنْ يُنْهَا رَبِيعَةُ الْعَدْوَانِ .

رسانید. درین کسانی که دارای مادرمان رکود مهدویان هستند، همچوین لذتی

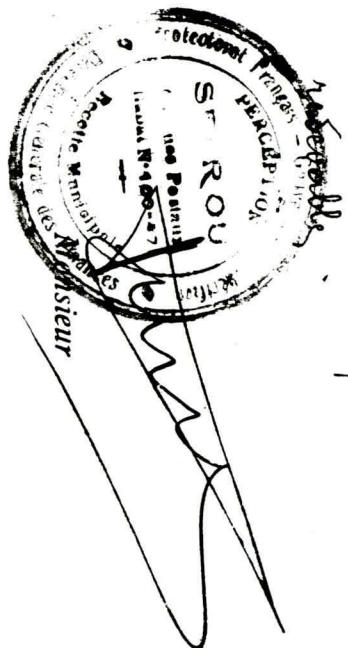
لمراده میباشد و در این روش از اینکه گذشتگی جمله

وَأَنْجَهُ رَفِيعُونَ نَعَمْ بَرْدَلَجَ، سَلَّمَ لَهُمْ دَرْجَهُ، تَعْلَمُهُمْ دَرْجَهُ

لطفه ، اینجا لاه عیاد ، بسیار دستورات

[Handwritten signature]

Perception-Reçette Municipale de

Schön, le 18 Juillet 1935

RESPONSE

F. P. 1708

je souligne : Receveur Municipal
de la Ville de Sèvres, certifie qu'à
la date du 18 juillet 1935, le monsieur
Adrien Zalmanov, boulanger au
Mellah de Sèvres. A été acquitté
de tout acte infractionnel et condamné

כדו עבד עשו

משנת 1940 היו הקצבות במזון ולכל משפחה נתנו פנקסים עם בולים ונקודות
למי שהיה כף היה עובס בשוק שחור לקניית מצריכים. אהותי שמחה זיל נפטרה
במרוקו באותה שנה שנפטר אלישע בני. בשל המלחמה לא הינו מקבלים מכתבים אך
אני ידעת כי היה מטה בעקבות חלום של חלמתי ובו ראייתי אותה מכוסה עם סדיו לבן
ואמנם מאוחר יותר הגיע מכתב לבבלי על מותה של שמחה אך הוא הסתרו כדי שלא
אשਬ שבעה ולאחר מכן נתן לי אותו. ובכך נחתמת חלומי.
הצרפתה הייתה קשה מאוד וגידلت את ילדי בקושי. כאשר מימין החל לעבוד עוזר
מעט וראובן למד ספרות ועבד מעט במקצוע זה.
באותם ימים היו נלקחים בני לאימונים באמצעות טוילים.

— 1 —

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

CONSULAT GÉNÉRAL DE FRANCE
EN PALESTINE

PASSEPORT

N° 152 —

Nom LAHMANI

Prénoms Achter

Nationalité Marocain, protégé français

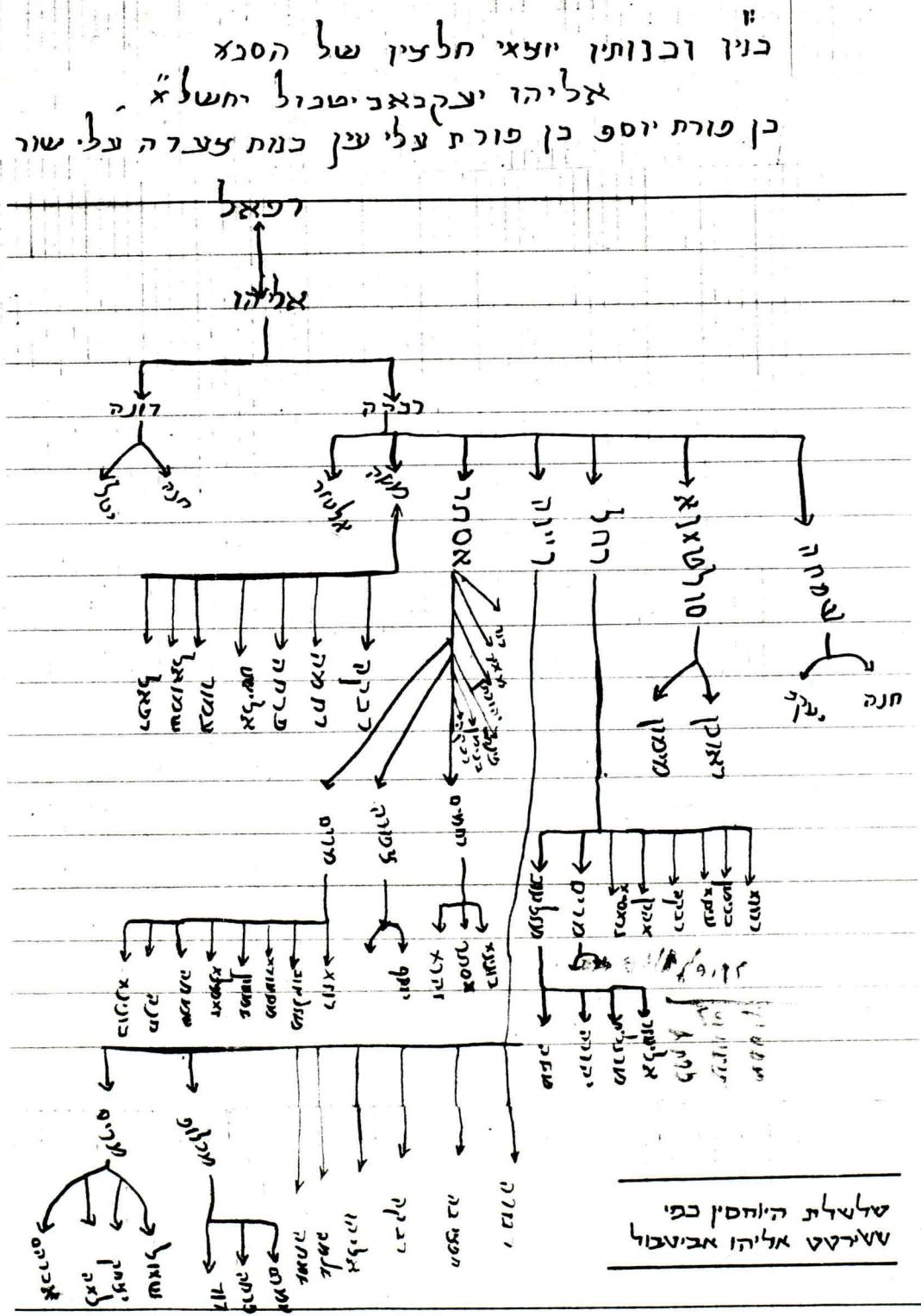
Lieu et date de naissance Jérusalem
né le 1902

Profession Herbier

Domicile Jérusalem

Imm. Jau III/353 du 28.11.35 —
Ce passeport contient 24 pages

J. A. 607 N° 151427 A E

בעה"ו.

הרב יהושע מאמאן נר"ו
לפניהם רב ראשי וראב"ד לערעורים במרראקש
וכל אגפיה (מרוקו), וכעת رب בנהריה (ישראל).

פרנסת טוביה וחיננו בדחק. החדר בו גרכנו היה קטן וצר לנו לנוכח שכרנו חדר גדול יותר בשכונת גאולה. היה זה החדר במרתף אשר בזמן גשמי הוץ' בילו במים, לנוכח עזבונו באמצע השנה ועברנו לגור ב„נהלת ציון“ עד סוף השנה.

ב-1939 פרצה מלחמת העולם השנייה. היו הפגזות על חיפה ותל אביב ומשום כך תושבי ערים אלה עברו לירושלים והצפיפות גדלה וכן גם הדרישת לדירות לנוכח החלפנו את מקום מגורנו ונשארנו בנחלת ציון.

אלישע, בני הקטן, היה חולה (היה זה בשנת 1940) והיה ליוקחת אותו לבית החולים „הDSA“ ברוח' החבצלת. הוא היה בן 10 וסבל ממחלה לב בה' באיר הלכתית לביקור בבית החולים ולא מצאתי בmittwoch. שאלתי את האחות והיא סיפרה לי שהוא נפטר. אותו יום הייתה כמושגעת ולהיכת לספר לבבלי ולקרוביו. הוא נפטר בהר הזיתים בכלל הפרעות בייהודים לא יכולנו להציג לו מצבה, וכך עפ"י הזכרון ידעתני היין קיברו, מפני שהערבים היו יורדים באנשי הולכים לקבר. מצבה עשיתו לו רק לאחר יעקב אביטבול, עליו לא יכול, זה כמו ומרושי לבבו הטהור השיאו לו לעלות לשכון כבוד בארצנו הקדושה, להתקדש בקדושת הארץ אבן הראשה, ולהחסות נסונה, תחת כנפי השכינה, כמו שהטמינו רוז'ל ברמן' בדברי קדשם כל הדר בארץ ישראל דומה כמו שיש לו אלה, (כתובות ק"י ע"ב).

דוכן סחדותא

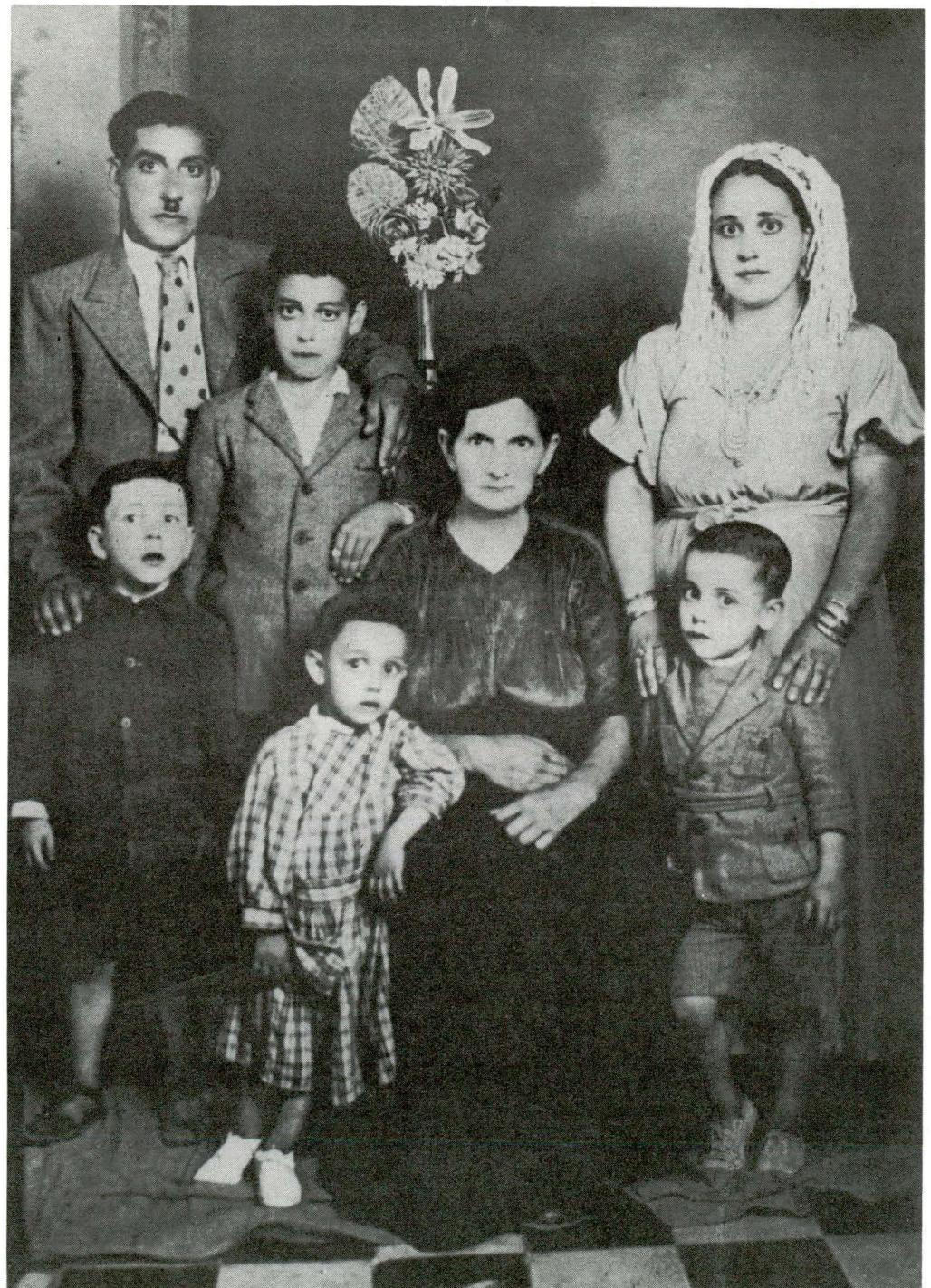
הן צדק להגיד כי יש, שהאיש המאושר, יקר רוח איש תבונה, ואת קדושים נמנה, קבוע עתים לתורה, כחסיכה כאורה, אגדות הבושים, חרד לדבר השם, כהה"ר אליהו יעקב אביטבול, עליו לא יכול, זה כמו ומרושי לבבו הטהור השיאו לו לעלות לשכון כבוד בארצנו הקדושה, להתקדש בקדושת הארץ אבן הראשה, ולהחסות נסונה, תחת כנפי השכינה, כמו שהטמינו רוז'ל ברמן' בדברי קדשם כל הדר בארץ ישראל דומה כמו שיש לו אלה, (כתובות ק"י ע"ב).

והן היום תל"י"ת נראו לו סימני טהרה, ונוכח לדעת כי מחשבתו הטהורה, נצטרפה ל- מעשה נורא, ומאתה ה' הייתה זאת שנתקבל לפני האיש אדוני הארץ, ופתחה נפלת לו מלכחות דארעה, כעין מלכותא דרקע, ובכן האיש אליו זכור לטוב הנז', דרש ממנה להניף עט דודים, להגיד בעיליל לארץ מקצת מתודות מידותיו הטהורות, ובכן לעשות רצון צדיק כי ר'ב הוא, גיליתי דרעאי ונפל נהורא רבתא, ובפה מלא אמר נא, מה שראתה עיני, כי מימי חורפי וקורטני, ידעת את האיש ואת שיחו, ידיעה נאמנה, והכרתי דרכו הנכונה, איש צדיק תמיד, מלא רחמים, פניו מאירים כמנורה הטהורה, זכה וברה, תורה עם דרך ארץ שלב, אהוב תהוֹר ל'ב, אהוב את הבריות ומרקון לתורה, וליראת השם טהורה, כלו מחדדים, רודף צדקה וגומל חסדים, טוב ומיטיב לכל דורשו ושוחריו, ואני הצער מימי חורפי אהבה עזה אהבני, ויום יום דרשני, ועמד ליד ימיini, ובזמן האחרון איזר כה ויסד אקס בעיר מולדתו צפרא (מרוקו) ישיבת תחכמוני, מלאה חכמים וסופרים לומדים תלמוד והלכה, וזה כעשר שנים והוא נחלה משוכחה, וראש ה- ישיבה היה אדוני אבי מורי ורבי, מניר', דגול מרובה, ריש מתיבתא, דרופיתקה ד- אורייתא, הרה"ג, מעורם, כאשר תמליך רפאל עמרם מאמאן זצוק'ל וזיע"א.

הן אלה קצרות דרכיו הטהורות והיקרות, של האיש אליו זכור לטוב הנז', יהי"ר זכות התורה, תעמוד לו לימיינו, ויפק האל תמיד רצונו, וישלם פעולו ותהי משכורתו שלימה, משוכן שמייה אמן. החותם בסדר הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו, כי אתן שנ"ת תש"ב תרחש ציון כי עת לחננה כי בא ממועד לפרטך, והיא התש"ח ליצירה, ולראיה חתמתי פה אספי יע"א (מרוקו), הצער עבד האל הבואן.

יהושע מאמאן נר"ו.
רב ודיין בעי"ת אספי יע"א (מרוקו).

טלאפיזודוני – תפונת טפיוין.

5

לפי ידיעתי היהודי מרוקו וצפון אפריקה תמיד עלו לארץ ישראל בתקופות שונות עוד לפני מה,,רענון הציוני'' היה נפוץ כמו בימינו. הקשר לירושלים לא נולד בתוככי התוצאה של הפטצת ,,רענון הציוני'' אלא גדל והתחזק בי יותר ויותר כחוצאה מדינית ההיסטורית של עמי והתרבות הדתית של ,,ותחזינה עיגנו''. ועוד בקורסי את ספרי הנבאים האהובים במיוחד עלי, גדל בי הרצון לעלות לארץ ולהחדש ימינו כקדם, ולדרור על אדמות הקדומה כמו אחינו הנבאים.

הרבה ידעת על הדודה מלכה מירושלים, ידעת שבא ואחיה רפאל התכתבו איתה, ורציתי גם אני לראות אותה כשאזכה לעלות לירושלים, ועל ידי כך לייצור מחדש את המשך התרבות לתחייה עמי בمولתו הנצחית.

לאחר כמה נסיבות נפל לחמקן מידי אימה חנה רובידא בת משפחתי אל-זורי הידועה לתפארה, אשר עקרה אחרי שבע עיביים,, שלא אברחה לה'', הצלחתו אירש הווא בברכתה לנסוע באוטובוס לעיר פאס הסמוכה ומשם לתאוז ולאלז'יר כשאני מתחשב בלבוש ערבי כדי שלא יתפסו אותו בגבול בין מרוקו לאלויר, ודרך המהנות של מרסיל עד הגעה לארץ בסביבות חג הפסח. יצאתי את צפרו העיר ברכתו של הסבא היקר שהבטיח לי לבוא בקרוב לירושלים גם הוא. ברכתו ללא מילים של בא גם לוותה אותו בדרכי.

לא כאן המקום לעמוד על פרטי התלאות אשר מצאוני בדרך, ממחנה הנער קריית שמואל ליד חיפה וליקיבור אוילת-השורר עם הקבוצה הראשונה של נערים מצפון אפריקה באותו קיבוץ. משם למשווה ישראל בו למדייט בסקטור הדתי של מחוז ל'ב, ועד לגיאוס לצה'ל. מהקייז שמתי את פעמי לכיוון ירושלים בטטלול האוטובוס, לבקר את הדודה מלכה אשר הרבה דובר בה בביתנו במרוקו, ולבי מלא צפיפות.

מצאתי סוף סוף את הכתובת שלה בנחלת אחיהם עם קושי כלשהו, אך הרחובות משומם מה נראה לי כמכרים, משומם צורתם הדומה לרחובות ילדותי. וחשבתי בלביני, האם הדודה תכיר אותי? הרי אף פעם לא ראתה אותי, ומה אגיד לה? הדידי הפרידה הקשה מההורם הגבר את החושת כאבי והקשר מלדות את הדודה, כאילו נוכחות של משפחות נמצאת אצל הדודה, הורי טרם עלו לארץ אך אני מעז סוף סוף לנוקש על הדלת בחזרת מה לקרה הפגישה המוחלת. נדמה לי שאני עדיין בחלום לעלות לארץ, וכבר אני כאן ליד דלת דירתה של הדודה.

שמייתה נראית הייתה החלשה לשמעו את נקישתי על הדלת, הצחטי פנימה ולפנויasha בלבוש צנווע וספר בידיה, יושבת בנוחותה במיטה טרם הרגישה בנוכחותי, רק עמדתי דומם וחיכיתי לתשומת ליבה אשר באה מיד כשהרימה את עיניה מהספר, בשמחה רבה כמה ממיטתה. אליו לחבק אותה. אתה הוא,, שמואל הקטן'' (כינוי חיבתה שלילותי)?

כן דודה אני הוא ולא אחר, עניתה, התבוננתי סביב ונפלתישוב על זרועה ולבבי בוכה ושםה כאחד. מיד לאחר מכן ניגשה למטבח להגיש לי ארוחה חמה וטעימה לאחר הנסיעה המיגעת מהקייז בගليل. מה לבן חכמים ורבנים לעשות בקייז לא דתי? היא שואלה, היא דיברה על ליבי לעבור לבית הספר החקלאי מקוה ישראל, ושלא אשכח חילתה את מורשתה הדתית, עתה שבאת לירושלים הבוגרת יש לא לאבד את החינוך שקיבלת במרוקו. אחרי הביקור היא עוזרת לי לבקש העברת למקווה ישראל, וכן אמן מה הדבר.

אך באותו ביקור ראשון לא יכולתי לשחרר מהתחשה המוזרה אשר תקפה אותי בהיותי בביתה. משומם מה לא ידעת דבר וחצי דבר על מימון וראובן זיל, אך שאלתי

תקופת הילדים

פרק ראשון:

נולדתי בעיר ספרו שבמרוקו בשנת 1910. מאז שפקחתי את עיני בעולם זה הייתה אימי ז'ל מספרת כי בהריון חלמה שהיא נמצאת בבית גדול וברבה בנים ובנות, אשא אחת אמרה לה קחי את הבית הזו וקראי לה בשם סולטנה ואמנם כאשר נולדתי קראו לי סולטנה, לבית משפחתי אבטבול. עתהשמי בעברית מלכה. הייתה בית שביעית בילדי משפחתי. אבי, אליו אבטבול ז'ל, אמר שבאת ב„מזל טוב“ מפני שהוא מולדתי החולו עסקיו לשגשג: הוא פתח חנות לבדים, קגה בית גדול וככלתו הייתה מצויה בשפע.

אמונה זו ב„מזל טוב“ מסתמכת על הפלקלור היהודי שהמספר 7 מביא תמיד מזל. אימי, ז'ל, הייתה מספרת: כאשר הייתה גיל 3-4 שנים הייתה משחקת בובות מסמרוטים, 3 במספר, אשר קראתי להם: הראשון ר' מימון, והשני מימון והשלישי מריםן, הייתה אומרת שגורל שלושתם למות. לפדי אימי הייתה ילדה שקטנה ונוחה מכל שאר אהוטי.

בחיותי בת שנה אחת כבשו הצרפתים את מרוקו ושלטו בה (מלחמת העולם ה-1) משומך בהיותי בגיל 6 יכולתי ללמוד בבית הספר הראשון שהוקם ע"י הצרפתים (כ"ח כל ישראל חברים). הייתה הראשונה מבין אהוטי שלמדה לימודי סדריים אחר ובנות במרוקו לא היו לומדות קיים היה רק „תלמוד תורה“, שם למדו אך ורק הבנים.

כל יום היינו לומדים בצרפתית עד 4acha"z, ולאחר הלימודים היה בא רב למדנו תורה שעעה אחת ביום. המורים היו מתפעלים מכושרי בלימודים.

בגיל 9 ביצשו את ידי מהורי וערכו אירוסין מבלי שעוד כל מה מתרחש באותו תקופה לא הייתה הנערה מכירה את אروسה כי הסידורים נעשו ע"י הורי שני הצעירים, רק בליל הנישואין התירו לחתן ולכללה לראות זה את זה.

פעם עברתי ברחוב עם בת אהוטי, מרים אלבן, והיא אמרה: „הנה הארוס שלך ואני לא האמנתי לה כי לא הכרתינו.“

בראות נערה את אروسה צריכה הייתה לבורוח ולהתחבא. בהיותי בגיל 10 נרשמו הורי לעליה לארץ ישראל. אימי טענה שלא תעוזבני בלבד עם בעל בגיל כה צעיר ולכון יש לעורך חתונה כדי שהחבר יצטרף עימנו לארץ ישראל. אך הורי הבוחר מיאנו להיפרד מבנים ואירוסנו בוטלו. לאחר יותר ביטלנו את הנסיעה לארץ ישראל עקב חלום שהלמה אמי: בחלומה הלאה לקלט אישור נשעה לארץ ישראל ונאמר לה שהכרטיס שלה עדין לא הגיע. לכן נשארכנו במרוקו ואני נשארתי ללימוד.

בדחילו ורחלמו אני כותב מילים אלה לזכרם של מימון וראובן נחמני ז'ל, אשר הקריבו את חייהם געורייהם ונקטפו מוחרם עולם האמת, למען תחיית העם רורי הכאב והיגון, ואני מצטרף למקורי זכרם החי בלבבי לנצח, וכן בהוקרה רבה לאופייה הסבלני למופת של הדודה מלכה מירושלים שתחיה.

הזה זכרם ברוך ויהחיה בלבינו כאש של habitats, ולזכור את המורשת של עמי המפואר אשר של habitats היה לא תכבה לעולם. במותם ציוו לנו את החיים עד עולם. ולדודה מלכה נחמני, ינחים אותה האלים ביום האבל, הנחמה והזכרון הזה. Amen.

מאת: רפי אבוטבול

לאחר תקופת ארכחה קשה להעלות זכרונות מבית אבא-סבא. משחר ילדותי זוכר אני כי בית סבא שמש אכסניה, בית ועד לחכמים, לשדרים ושלהיים הבאים מהארץ, לאיסוף כספים לשיכוב ולהיזוק היישוב בארץ באותה תקופה. סבא אליו ז'ל היה מבין הראשונים אשר עזב גבולות ה„מלח“ ובנה את ביתו רב המתדים מחוץ לו בין שכונות ערביות.

מספרים לי שהיה מבין המתנדבים והועשים באיסוף כספים למגבית ולקרגנות וקניית המניות של אוצר התישבות היהודים אשר הופצה ע"י הרצל – וויזמן. ההשראה והחנוך הציוני הكريינה על משפחתו העניפה, בנים ובנות נכבדים ונכבדות, לאהבת ארץ ישראל, אהבה צרופה וכנה.

בכל פעולה ציונית הייתה ידו בכל. אין חברה, ישיבה וקובוצה אשר לא הייתה מתורמתה ותומכיה העיקריים. אישתו רבקה ז'ל יחד היו בין מייסדי חברת „אם הבנים“ המפורסמת, תרמה והתרימה יסדה את הבניין הגדול והמפואר ללימוד תורה ודעת תושבי העיר יהודים וערבים כאחד בבודהו והעריכו. החנוך אשר קיבלנו בביתו האziel עלינו על בני משפחתו הענפה לעליה לארץ. הוא זכה לעלות ולהיקבר בירושלים הבירה.

התוצאה: באותה תקופה עלהה מלכה הדודה עם בעלה אשר ושני הילדים – ראובן ומימון ז'ל. כאשר אחיהם אלישע נפטר ממחלה טפלו בעצמם ללא סוכנות ומחלקת עלייה. הכל על השבונים וביוותם. ביהם בארץ היה בית מפגש לכל בני העיר המגיינים לארץ.

הם סבלו סבל רב עד אשר השתרשו בארץ, וגדלו את ילדיהם אשר חונכו ברוח היהדות והציונות.

זוכרני איך בילדותי קיבלנו מכתביםיהם ואיך שתינו בצמא את דבריהם, בתיאוריהם על „המדינה שבדרך“ הולכת ונבנית. يوم שמחה היה לו בקראננו מכתביםיהם וכך הlk הקשר הזה והתהדק, במשלוח ספרים ועתונים.

מייחן וראובן היקרים נפלו למען תקומת ישראל. מי לא קיבל עזרתה והדרכתה עם בואו לירושלים.